ԱՐՏԱՐԱՊԱՏ
SARDARABAD

BUENOS AIRES
AÑO XIII
Nº 432
Miércoles
27
de abril
de 1988

(432)

FIEL EXPRESION DEL PENSAR DEMOCRATA LIBERAL DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET

Emotiva rememoración de los Mártires

El *24 de abril*, como ocurre todos los años, sirvió a la comunidad para rendir emocionado homenaje a los Mártires del Genocidio de 1915. La que sigue es la crónica de los diferentes actos cumplidos con este motivo.

El 24 de abril en Erevan

Especial para **"Sardarabad"**

(Abril 24 AP) Hoy, 24 de abril, todos los caminos conducen hacia el monumento a los Mártires Armenios de Dzidzernagapert.

Por la mañana, a las 10 horas, frente al monumento a los Mártires llegaron los dirigentes del Gobierno Armenio, junto con los dirigentes del Partido, presididos por su Secretario señor Karen Demirdjian, todos los cuales depositaron una ofrenda floral y guardaron un minuto de silencio en memoria de las víctimas del Genocidio de 1915.

Luego hicieron lo mismo los representantes de los escritores de Armenia.

Tras esta ceremonia todos los asistentes presididos por su Santidad Vazken I° se acercaron hasta la llama eterna donde junto con todos los integrantes de la Iglesia Armenia, su Santidad ofició un responso.

Entre los escritores presentes se encontraba Hovannés Melkonian, quien últimamente ha publicado un libro testimoniando los sucesos acaecidos en el Primer Genocidio del siglo XX, a manos de los turcos.

En esta oportunidad dijó Melkonian: **Hoy, es 24 de abril el día más oscuro del destino del pueblo armenio. Hoy, por este camino hacia Dzidzernagapert, en el cementerio más importante del pueblo armenio, cientos de miles de personas vienen con devoción a rendir homenaje a sus víctimas de las matanzas realizadas contra el pueblo armenio.**

Hoy, es 24 de abril. Hoy es día de recuerdo.

Nosotros hemos recorrido muchos caminos para poder encontrar aquél que nos lleve al futuro. Y necesitamos guardar nuestros recuerdos para vengar, para amedrentar a los genocidas del año 1915, a los inesperados genocidas de hoy y a los inesperados genocidas del mañana.

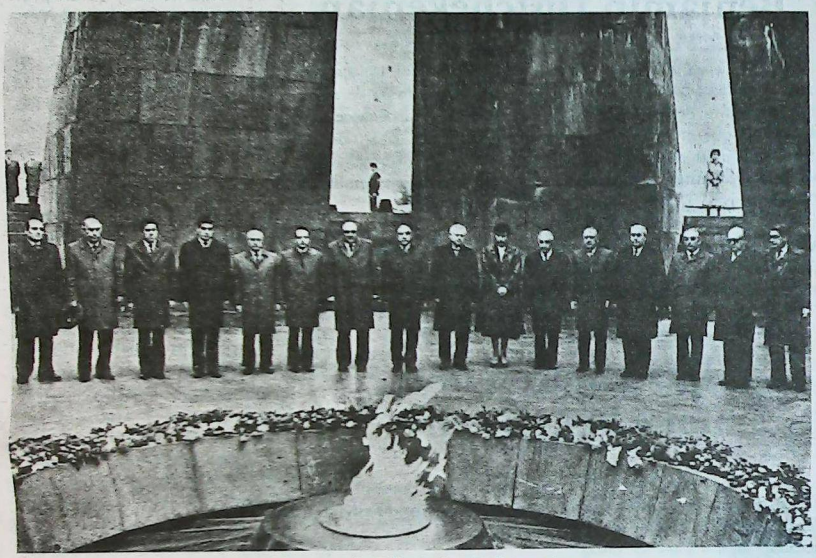

El homenaje tributado en Armenia.

Está en Buenos Aires Yervant Azadian

Como estaba anunciado, el sábado 23 de abril, a las 9.30, procedente de los Estados Unidos arribó a nuestra ciudad el Presidente de la Fundación Cultural Alex Manoogian, de la UGAB, periodista, escritor y dirigente nacional, señor Yervant Azadian.



FOTOS: MARTIN KESKISKIAN

El señor Azadian rodeado por los miembros de instituciones que lo recibieron en Ezeiza.

En el aeropuerto internacional de Ezeiza, fue recibido por el miembro del Consejo Central de la UGAB señor José Youssefian, por los señores Haig Shahinian y Ruben Kechichian, miembros del Consejo Directivo de la filial Buenos Aires de UGAB, el Presidente Honorario de la Organización Demócrata Liberal Armenia (Ramgavar Azadagan), señor Nahabet Nahabetian, por miembros del Consejo Regional Sudaméricano de la ODLA, del Comité Baikar de la ODLA de Buenos Aires, de la Asociación Cultural Tekeyan y de la Redacción de Sardarabad, así como por directivos del Instituto Educativo Marie Manoogian de la UGAB.

Luego de cumplir con los tramites aduaneros, el viajero fue conducido a un hotel céntrico donde se le dio la bienvenida.

Conferencia en Marie Manoogian

En un acto presidido por Monseñor Krikoris Pouniatian con la presencia de sacerdotes, la Benefactora señora Doris Tchinnosian, el miembro de UGAB central señor José Youssefian, el Presidente Honorario de la UGAB señor Haig Emirian y su titular señor Antranik Ekshian, así como de representantes de la colectividad, se cumplió en el Salón del Instituto Educativo Marie Manoogian la conferencia que sobre el Genocidio Armenio pronunció el señor Yervant Azadian.

El acto comenzó con la entrada de los alumnos del colegio portando las banderas argentina y armenia.

(más información en pág. 2, 3, 5)

SAN PABLO

Em exposição a arte de Ara Lutufian

No próximo dia 26 de abril, no Espaço Cultural Cásper Líbero, em São Paulo, será inaugurada uma exposição do artista plástico Ara Lutufian, de Buenos Aires, organizada pela UGAB.

A mostra, constituída de obras que o artista doou a entidade, estará aberta ao público até 29 de abril.

Formatura

Benjamin Distchekenian

Com satisfação, a A.C. Tekeyan de São Paulo participa a formatura do Sr. Benjamin Distchekenian, que graduou-se bacharel em Direito pelas Faculdades Metropolitanas Unidas - FMU.

Ele é um dos fundadores da A.C. Tekeyan em São Paulo e participa ativamente dos eventos relacionados a coletividade.

Na solenidade de Colação de Grau, realizada em 05 de abril, no Palácio das Convenções do Parque Anhembí, o Sr. Benjamin Distchekenian recebeu os cumprimentos de seus familiares e de muitos amigos.

O Jornal Sardarabad felicita o formando e registra votos de ascenção em sua carreira.

UGAB promove noite beneficente

Em 25 de março passado, a UGAB de São Paulo promoveu um Bingo com o objetivo de arrecadar fundos para as obras assistenciais da entidade. Um público significativo prestigiou o evento.



El acto en Marie Manoogian

(viene de pág. 1)

Seguidamente, con el recogimiento de la concurrencia se interpretaron los Himnos Nacional Argentino y el de UGAB. El coro del colegio primario, dirigido por la señora Diana Sarafian, interpretó diversas canciones patrióticas. Seguidamente Claudio Gagosian y Karina Basmadjian recitaron poesías de Hovannes Shiraz y William Saroyan.

Terminada esta presentación artística, la apertura estuvo a cargo del Vicepresidente de UGAB señor Ruben Kechichian, quien presentó al orador señor Yervant Azadian.

En su conferencia el señor Azadian trazó una adecuada semblanza de los hechos del 24 de abril, ahora acrecentados con los hechos de Gharabagh (Sumgait), y dedujo que los genocidios cuando no son castigados, se perpetuan.

También expresó que es mejor hacer comprender a la opinión pública internacional que sancionar el homicidio no sólo vindica al pueblo víctima, sino a todo el mundo libre. Dijo que los turcos han matado a un pueblo y siguen con ese mismo instinto bárbaro, porque el Genocidio no ha sido castigado y tampoco se hizo justicia.

El 24 de abril, dijo no es unicamente la evocación de los mártires, sino que también sirve para evocar a los héroes armenios que, como el General Antranik y otros, escribieron con su sangre las gloriosas páginas de la historia armenia.

Hizo un llamado a la unión de los armenios, para trabajar juntos y con realismo por la armenidad, y cerró sus palabras citando una frase de la poesía de Hovannes Shiraz: **"Nosotros eramos pacíficos como nuestras montañas ...Y quedamos pacíficos como nuestras montañas. Pero ellos (el enemigo) atacaron y pasaron como viento salvaje".**

Cerrando el acto usó de la palabra Monseñor Pouniatian, quien elogió las calidades oratorias y patrióticas de Azadian subrayando y haciendo suyo el llamado hacia la unión de los armenios en la Diáspora.



Inicia su discurso el Sr. Yervant Azadian.

Visita a Monseñor Pouniatian

A las 18 horas del mismo 23 de abril, el señor Yervant Azadian, acompañado por los señor Haig Emirian, José Youssefian y Antranik Ekshian visitó al Primado de la Iglesia Apostólica Armenia para la República Argentina, Monseñor Krikoris Pouniatian, a quien presentó los saludos protocolares.

En una cordial reunión se cambiaron impresiones con respecto a la vida y tarea de la comunidad armenia en la Diáspora.

Viaje a Montevideo

El domingo 24, a las 9 horas, el señor Azadian partió desde el Aeroparque de la ciudad de Buenos Aires hacia Montevideo, con el fin de presidir los actos centrales con que dicha comunidad conmemoró el 73° aniversario de la gran tragedia de abril. Formaron parte de la comitiva los señores Nahabet Nahabetian, José Youssefian, Mihran Sarafian, Kevork Marashlian, Daniel Youssefian y Ardashes Vaneskehelan.

Los actos que con este motivo realizó la colectividad armenia en el Uruguay, alcanzaron gran emotividad y lucimiento, y a ellos habremos de referirnos extensamente en nuestra próxima edición.

Uniformes para Colegiales



ELMAYAN

Blazers
Pantalones
Jumpers

LOS CEIBOS 63 - BOULOGNE *Tel. 765-5293*

Importante mesa redonda sobre la mujer

El rol relevante de la mujer y su alto grado de participación en la sociedad son temas de numerosas conferencias y charlas. La mujer armenia no podía permanecer ajena a este hecho. En tal sentido y como homenaje a lo que significa la mujer armenia en *el marco histórico del genocidio -del que se cumplieron 73 años- las Comisiones de Damas de todas las instituciones armenias* organizaron una mesa redonda cuyo tema fue "La participación de la mujer en la sociedad".

El encuentro se llevó a cabo el miércoles 20 de abril, a las 21, en el Salón "Centro Armenio", con los auspicios de Monseñor Krikoris Pouniatian, Primado de la Iglesia Apostólica Armenia para la Argentina, y la coordinación de la Licenciada Irma Avdjian de Arias Duval.

Las panelistas invitadas fueron la dip. nacional por la UCR, señora Norma Allegrone de Fonte, la dip. nacional por el PJ. señora Ines Botella (ausente), la concejala por la UCeDe, señora Adelina D'Alessio de Viola, la jueza Dra. Isabel Poerio de Arslanian, la historiadora Nélida Bouljourdjian y la escritora Felisa Kuyumdjian.

Las palabras de apertura estuvieron a cargo de la presidenta de HOM -entidad convocante- señora Rita de Adjemian, quien -entre otros conceptos- destacó el hecho de que las Damas de la colectividad *se hubieran mancomunado en una actividad de esta naturaleza.*

Acto seguido usó de la palabra la señora Norma de Fonte quien resaltó la participación de la mujer en la vida democrática Argentina y exhortó a seguir en ese camino.

A continuación habló Adelina D. de Viola quien halabó a la mujer armenia "ya que se ha integrado a la Patria mucho mejor que sus pares de otras comunidades, gracias a que la mujer armenia supo educar a sus hijos amando a las dos Patrias, *la que dejó y la que adoptó. Una mujer que tuvo* un triple trabajo: la labor de ama de casa fue doble porque tenía que enseñar dos idiomas, tenía que inculcar dos amores y esta tarea exige mucho tiempo".

Tras las palabras de la concejal, habló la jueza Arslanian, quien consignó las dificultades con que se enfrenta aún la mujer en el ambito judicial.

Por su parte, la historiadora Nélida Bouljourdjian presentó un interesante y minucioso trabajo de investigación: la recopilación de las notas periodísticas sobre el genocidio y los armenios, aparecidas en los diarios argentinos desde principios de siglo hasta la fecha.

Por último habló la escritora Felisa Kuyumdjian quien, con un estilo oratorio claro y emotivo, llevó al auditorio al recuerdo de la madre ancestral para resaltar sus características y destacar como tuvo que adaptarse a los nuevos tiempos y lugares, cuidando siempre su núcleo familiar hasta llegar a la época contemporánea en que se desenvuelve en difíciles roles con absoluta dedicación.

En reconocimiento a las palabras de las panelistas, los presentes les brindaron un cálido y significativo aplauso. Finalmente, las invitadas respondieron a las preguntas que sobre los temas tratados les formuló el auditorio.

Cerró el acto, con sus bendiciones Monseñor Krikoris Pouniatian.

Las instituciones participantes fueron: Sociedad de Beneficencia de Damas Armenias de Sudamérica HOM, Organización de Damas de la Iglesia Apostólica Armenia San Gregorio El Iluminador, Comisión de Damas de la UGAB, Comisión de Damas de la Fundación Educacional Jrimian, Comisión de Damas de la Parroquia Armenia Católica Ntra. Sra. de Narek, Comisión de Damas de la Iglesia San Jorge de Vicente López, Comisión de Damas de la Iglesia San Hagop de V. Alsina, Comisión de Damas de la Iglesia Santa Cruz de Varak, de Flores, Comisión de Damas de las Uniones Compatrióticas Armenias de Hadjin, Marash y Aintab. Subcomisión de Padres de los Institutos Educacionales Marie Manoogian, San Gregorio El Iluminador, V. López, Mekhitarista, Jrimian, Arzruni y Backchellian.

Lucy Der Garabadian

Marcha y concentración en el Obelisco

Al cierre de este número se estaba realizando en la Plaza de la República el **acto central de la armenidad,** con la participación de representantes de todas las instituciones armenias y considerable cantidad de público.

Habían prometido su presencia en este acto los Diputados Nacionales María Julia Alsogaray, Jesús Rodríguez, Guillermo Estevez Boero, Julio Bárbaro, y el Premio Nobel de la Paz 1981 Adolfo Pérez Esquivel.

En nuestra próxima edición brindaremos en detalle la información de este importante acto.

La ceremonia Católica

En la Catedral Católica de la calle Charcas, tuvo lugar la solemne Misa Pontifical que el Patriarca de los católicos armenios, Hovhanhes Bedros XVIII Kasparian ofició en adhesión a la fecha.

Tambien aquí la colectividad se volcó de lleno en esta rememoración.

ESTUDIO JURIDICO

Dr. Bautista Kuyumdjian
Dr. Gabriel E. Williams
Dra. Patricia Kuyumdjian de Williams
Dr. Javier B. Kuyumdjian

TUCUMAN 1438. PISO 7º
T.E.: 40-6809 / 7112 / 49-7049

U. G. A. B.
ARMENIA 1322 - BS. AS.
773-2820 y 772-2617

COMISION DE DAMAS
CONFERENCIA
Dr. Daniel Stamboulian
"Verdades y Mitos sobre el Sida"
Lunes 9 de Mayo, 20.30 **Entrada Libre**

LIGA DE JOVENES
Asamblea General Ordinaria
Sábado 30 de Abril, 17 horas

TALLER DE FOTOGRAFIA
Jueves de 19.30 a 21 horas en UGAB

"Como vimos a nuestra Madre Patria"
video filmado por el señor Torós Gurlekian
Organiza el Grupo UGAB que viajó a Armenia en octubre de 1987
Entrada Libre

PROMOCION 1988
Tradicional Cena de los Viernes
a partir de las 20.30
con los típicos platos de la cocina armenia
Armenia 1322

LAMAS
Asesoría técnica de riesgos industriales y contratación de seguros generales
Operamos hace más de 20 años con las mejores compañías del país
BONIFICACIONES Y REINTEGROS A LA COLECTIVIDAD
BME. MITRE 777 7º B. Capital T.E.: 49-1942/1886

La gran tragedia armenia

Edouard Topchian
Trad. por Jorge Sarafian

El mapa de Armenia Occidental, con sus colores y señales, no se diferencia en nada de un mapa común. Aquí, también, están delineados los campos con verde, los lagos con azul, las montañas y sus cadenas con castaño oscuro. También sobre este país pasa el tiempo con su curso natural, pero pasa en vano, no trayendo ni llevando nada con él.

El silencio ha bajado sobre Armenia Occidental, un silencio absurdo, mudo. Están destruídas las aldeas y las ciudades, los caminos están desiertos, sin tránsito. De las casas no se oye más el grito de los niños, ni se levanta el humo de las chimeneas. En la primavera, el trueno y el relámpago hacen caer copiosa lluvias sobre la tierra árida; pero en vez de tallos amarillos, cargados de espigas, los campos se llenan de cardos silvestres.

Todo esto se resume en lenguaje geográfico con un círculo rojo. Con semejantes círculos estan marcadas las localidades de Armenia Occidental y de Cilicia. Se ha salpicado de sangre el mapa y el viento ha atizado las chispas de los incendios ya apagados hace tiempo, para que con sus lenguas de fuego cuenten a las futuras generaciones la historia de la vida justa y de muerte injusta de más de millón de armenios.

Sobre esa tierra cubierta de círculos rojos vivían los armenios con su cultura secular, con su civilización. Ese pueblo trabajador, creador, que tejió la epopeya de **"Los Héroes de Sasún"**, erigió la catedral de Ajtamar y dió mente y sentimiento a Naregatsi y Gomidás. Durante siglos el pueblo luchó continuadamente contra los opresores extranjeros y los amos internos; durante siglos soñó con una vida apacible y pacífica, pero en su suelo patrio le persiguieron por doquier, la tiranía y la opresión la destrucción y las penurias.

Ante la mirada indiferente del mundo exterminaron al pueblo, y los sobrevivientes se dispersaron por todo el mundo. Se quedó huérfana la tradicional tierra armenia y se transformó en desierto.

En la historia de la humanidad han sucedido muchas destrucciones y devastaciones, pero las masacres de Armenia Occidental por su magnitud, no tienen comparación.

Los turcos quemaban a sus víctimas en los establos, los mataban o **enterraban vivos;** mataban a las mujeres pasaban a cuchillo a las caravanas de deportados. Esas caravanas, que estaban formadas por mujeres, ancianos y niños, eran masacradas por los gendarmes, y los sobrevivientes morían de hambre, de sed, de epidemias y desaparecían en el desierto. Del dolor y del miedo mucha gente perdía la razón, pero el alma ávida de sangre de Taleat Pashá no se saciaba. El ordenaba medidas cada vez más drásticas y cada vez más duras.

"...no hay que omitir ni siquiera a los niños... hay que exterminarlos por más duras que sean las medidas tomadas; no hay que tener en cuenta ni edad, ni sexo, ni conciencia".

El crimen de los "jovenes turcos" era la expresión más feroz de la tirania turca.

El crimen luctuoso de abril de 1915 fue la tragedia sin antecedentes en la historia armenia. El pueblo armenio que había recorrido por siglos los caminos de la destrucción, de la muerte, se alzó contra el peligro mortal. De la terrible amenaza de aniquilamiento, nació el espíritu irreductible de la resistencia. En Darón, Vaspuragán, Shabin Karahisar, Urfa (Hetesia), Musa Dagh y especialmente en Sardarabad, el pueblo armenio luchó heroicamente contra las hordas turcas, asentando su derecho histórico de vivir.

Carta del abuelo

Una nota de Jazmin

Querido nieto:

Algunos años han de pasar antes de que puedas leer esta carta; pienso en tí, carne de mi carne ¡no sé donde te hallarás...!

No has de llorar por nosotros cuando nos recuerdes. Nuestro camino se está haciendo muy largo, nuestras penurias son cada día más insoportables; pero tenemos Fe, éso es lo que nos mantiene.

Sabemos que éste es un calvario sin retorno, lejos del hogar... Atrás quedan el aroma de las rosas rojas, el calor de la hermosa cobija que bordó tu abuela. Nada material poseemos ya; sólo nuestra creencia, bajo este cielo ayer diáfano, que hoy cubre la cerrazón de la ceguera fanática.

En esta tierra que hemos salpicado de lágrimas y sangre, en la que hemos vivido algunas veces con sobresalto, otras felices, te imagino ramita desgajada. Sé que no te conoceré y te hago un pedido: no te olvides de tus raíces.

Recuerda que hay muchas maneras de morir; una de ellas es cayendo en la indiferencia. Piensa que *nuestra raza es como un tronco tozudo al que quieren cercenar.* El enemigo es cruel, astuto; nuestra vida no tiene valor para él. Pero, triste tarea la del verdugo... está tan ciego en su sectarismo irracional ¡No sabe lo que hace!

Nosotros sí lo sabemos, porque hemos sido creados en la razón de la Fe, dentro de nuestro corazón, en nuestra mente.

Piensan que eliminándonos, desapareceremos. ¡Qué equivodados están! A tí te relatarán tus padres sobre los hechos, les creerás, y cuando sepas cómo y porqué, comprenderás que tu sangre es esencia.

Tengo frío, tengo miedo, el yatagán es implacable; pero más temor tengo al olvido.

Cuando nos recuerdes, quizás enciendas un cirio en nuestra memoria; míralo, igual que él, nosotros nos hemos ido apagando, lentamente a veces.

Ya no tenemos lágrimas, tu sí. Bajo el cielo que te cobije, puedes llorar, pero que no sea estéril tu llanto. Tu puedes hacer algo por nosotros. Podrás luchar; sé valiente, buen ciudadano como lo fuímos nosotros, pero no te olvides de tomar la antorcha de la armenidad, aunque pasen muchos años... Para que nadie olvide... Para que no se repita con ninguna raza... El hombre no debe ser lobo del hombre.

Mansamente, toma el lugar que te dicta tu conciencia, y desde ahí, lucha: con tu pluma, con palabras... Que el mundo sepa que tuvimos el Edén y lo perdimos, entre otras cosas, por el "pecado" de creer en un Dios que no se llama Aláh. Beso tus ojos, tus cabellos que no sé qué color tendrán- y amorosamente pongo mi mano sobre tu corazón. Recuérdanos...

Abuelo Hovhannés

CASA Rivera
NORBERTO NESTOR CUFARO
Presidente
REMISES
CASAMIENTOS
AMBULANCIAS
SEPELIOS
Avda. CORDOBA 4902
Tel. 773 - 2800
772 - 3288

ARTURO TER AKOPIAN
ARQUITECTO

medias·bombachas
aretha
HINCK S.A.
MIRAVE 2742
1288 CAPITAL FEDERAL
TEL: 21-5920 2360 2725
28-5044

La misa y el homenaje a los Mártires

Según lo programado, el 24, a las 11,00 horas, en la Catedral San Gregorio El Iluminador se llevó a cabo la Misa Solemne y Funeral por los Mártires, la que fue oficiada por el Primado de la Iglesia Apostólica Armenia, Monseñor Krikoris Pouniatian, ante una multitud de fieles que superó la capacidad del templo.

En su homilía, Monseñor Pouniatian recalcó el profundo significado del martirio armenio, al que ahora se agregó el martirio de los armenios habitantes de Sumgait.

A este importante acto, además de los representantes de todas las instituciones armenias, asistieron el Representante del Patriarcado de Moscú, Arzobispo Lazar y el Secretario de Culto del Ministerio de Relaciones Exteriores, Doctor Román Bravo.

.....

Al término de la ceremonia religiosa, aproximadamente a las 12,30, las autoridades y fieles presentes salieron al atrio y allí, ante el Monumento a los Mártires, depositaron una ofrenda floral.

En esa oportunidad, y son sentidas palabras, el Sr. Samo Sarkissian se refirió a la significación de ese acto y al venerado recuerdo que toda la armenidad guarda hacia esos héroes que murieron por su Patria su religión.



Ante el Monumento a los Mártires, representantes de O.D.L.A. y de otras instituciones armenias.



Autoridades eclesiásticas y dirigentes de instituciones armenias en el acto de Plaza San Martín.

Homenaje al Libertador San Martín



Las fotos de estas páginas pertenecen a Martín Keskisian.

En la estatua al Libertador, pronuncia su alocución el Lic. Adolfo Koutoudjian.

El domingo 24 a las 13 horas, la colectividad se reunió en la Plaza San Martín, junto al Monumento del Libertador, presididos por Monseñor Krikoris Pouniatian, El Patriarca de la Iglesia Católica Armenia Bedros XVIII y los dirigentes de todas las instituciones armenias, quienes fueron recibidos por una marcial formación de scouts de todas las agrupaciones armenias.

El acto, de gran solemnidad, comenzó con el canto del Himno Nacional Argentino, tras lo cual usó de la palabra el Rector del Instituto Marie Manoogian, Lic. Adolfo Koutoudjian, quien hablando en castellano, manifestó que el Genocidio es un acto de barbarie perpetrado contra la humanidad.

Somos -dijo- los descendientes de más de un millón y medio de Mártires, y los hechos de Sumgait se han producido porque el primer Genocidio no fue castigado.

Seguidamente agradeció al Estado Argentino y a su Presidente, Dr. Alfonsín, por su valentía en el reconocimiento del Genocidio. Y también expresó el reconocimiento de la armenidad porque su gente encontró en esta tierra pan, trabajo, dignidad y respeto.

Por eso, juró fidelidad a la Argentina y al gran Libertador General San Martín, símbolo de la libertad y la dignidad universal del hombre.

En el cierre de este acto el Patriarca Bedrós XVIII, formuló, en idioma armenio una exhortación a la unión de la armenidad como el más positivo homenaje a un permanente recuerdo de los Mártires. Asimismo dijo, que la multitud reunida en esta conmemoración era signo del rotundo fracaso de los turcos en su propósito por olvidar el Genocidio.

WILTON PALACE HOTEL

Av. Callao 1162
Tel. 41-9483

Buenos Aires
Argentina

CELEBRANDO EL 1º DE MAYO

EL TRABAJO

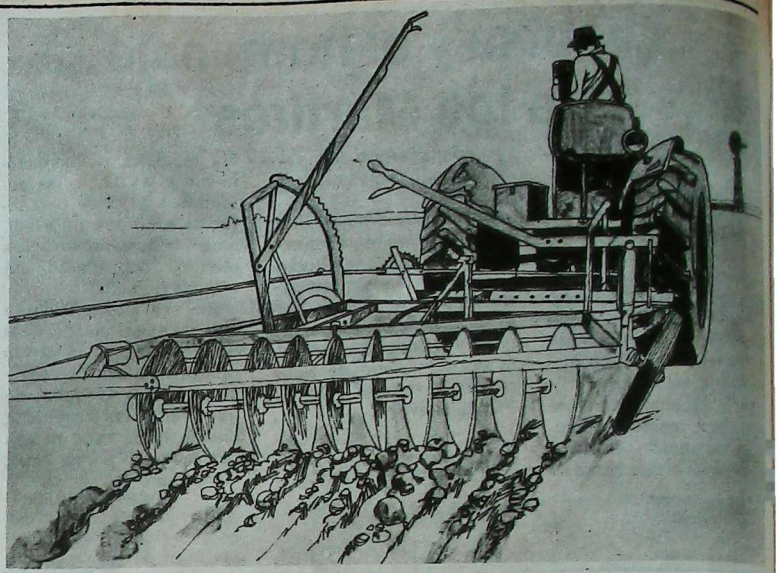

El trabajo es consustancial con el hombre. Nació en el momento en que Dios dijo... "Ganarás el pan con el sudor de tu frente".

Pero el hombre ha sabido encontrar, generalmente, alegría en su trabajo. Y si no la encuentra, es porque el hombre hace presión sobre el hombre. Allí es donde se origina la explotación del hombre por el hombre.

Porque el trabajo, en sí, es una condición propia del ser. El organismo humano exige el trabajo: para su desarrollo, para el mantenimiento de la vida. Pero ese trabajo debe realizarse en condiciones humanas, y ser debidamente retribuído para que el hombre que trabaja, y su familia, disfruten de los resultados del esfuerzo diario.

Por eso el trabajo, realizado con humanidad y bien recompensado, es fuente de alegría. Porque justifica una gran parte de la misión del hombre.

Anónimo

RECORDANDO A WILLIAM SAROYAN

"Escribiré para cambiar el mundo"



Nacido en Fresno, California (USA), el 31 de agosto de 1908, William Saroyan, escritor y poeta armenio-norteamericano, dejó de existir el 18 de mayo de 1981, después de haber cambiado al mundo con sus múltiples obras literarias, tal como él lo profetizara en sus comienzos.

Hijo de Armenak y Takoohí Saroyan, inmigrantes a América desde la ciudad de Tiflis, su padre, pastor presbiteriano, falleció a la temprana edad de 36 años, víctima de una peritonitis. Y William, juntamente con su hermano y dos hermanas, fue recluído en un orfanato, en Oakland, donde los cuatro permanecieron durante cinco años, tras los cuales la sensibilidad de Saroyan quedó profundamente afectada, tanto por la triste experiencia del orfanato cuanto por la pérdida de su padre.

Abandonó la escuela antes de completar el 8º grado y, muy joven aún, decidió que estaba llamado a ser escritor. Más tarde agregaría: **"Seré escritor para cambiar el mundo".**

Ciertamente, la importante cantidad y calidad de sus obras no sólo mereció el interés de sus muchos lectores, sino que ganó también la dedicada atención de académicos, así como el reconocimiento de su influencia en otros escritores tales como Jack Kerounac, Richard Brautigan y Charles Bukowski, entre muchos.

Sobre su vida y su vasta labor literaria, Leo Hamalian acaba de editar el libro titulado **"William Saroyan: el hombre y sus escritos memorables"**, en el cual se reproducen sus mejores páginas.

EN EL 73º ANIVERSARIO DEL 24 DE ABRIL

Meditaciones de un viaje

Profesora Marta Mercedes Poggi

Marta Mercedes Poggi es Profesora de Historia y, desde hace casi quince años, docente del Instituto Educativo Marie Manoogian, de la UGAB. Viajó a Armenia con la última promoción de sus alumnos, y *éstas son una parte de las impresiones de su viaje.*

El genocidio armenio, para quien no es armenio y se acerca a él como material de estudio histórico, es un dramático acontecimiento que se explica a través de la coyuntura surgida de la Primera Guerra Mundial, la crisis de los grandes imperios y la destrucción, en ciernes, del decadente imperio turco.

Esa distancia, entre el historiador y su material de estudio, se altera notablemente cuando el frío criterio científico cede paso ante el conocimiento directo de una realidad tangible.-

Si bien conocía la fuerza de la diáspora en Argentina y sus esfuerzos por mantener viva su cultura, desconocía, en parte, algunos de sus elementos tradicionales y, totalmente, su estado actual.-

No creo que sea cuestión de hacer un catálogo de lo que conocimos, ni soy la persona indicada para hacerlo, pero sí quisiera señalar algunos de los elementos que a mí, personalmente, me permitieron conocer las raíces de la civilización armenia y otros que no demostraron su vigencia actual.

Los museos de Erebuní y Sardarabad nos permitieron rastrear, a través de los siglos, un pasado que palpamos como algo vivo e impresionante en ese deslumbrante monasterio cavernario de Guegard, y que nos trajo al presente la misa de Navidad en Etchmiadzin. Ceremonia que pone de manifiesto la permanencia de la fe cristiana a pesar de los avatares seculares que intentaron su destrucción.-

Percibimos un presente de la cultura armenia en la música, sea en el estreno de una ópera, a través de un ensayo instrumental al que asistimos o el propio y excelente coro de las chicas del Colegio; en la pintura y escultura que nos muestra una Armenia viva que valora y defiende su pasado, pero que no se estanca en él *sino que se proyecta desde él mismo.-*

Esa fusión de presente y pasado que conforman la armenidad, se encuentra hoy conmovida por la conmemoración del 24 de abril con el dolor del pasado y la inquietud que en el presente provoca la situación en que se hallan los armenios de Gharabagh.-

Ante estas y otras situaciones críticas, es importante recordar que, más allá de las contigencias temporales, el conocimiento y la difusión de la cultura, la conservación de la lengua y la revalorización de la historia, han sido y serán las formas de perduración de la armenidad y su aporte a la cultura universal.

Concierto de música armenia contemporánea

El 30 de abril, a las 20.30 horas, tendrá lugar en el Auditorio Terzakian del Colegio de Vicente López, el **Concierto de Música Armenia Contemporanéa,** con la actuación de Bedjuhí Tokatlia de Tarpinian, en piano, Flora Fermadjian, en violín y Edith Saldaño en violoncelo. La entrada será totalmente libre.



Confiterías
Steinhauser
ATENCIONES DE FIN DE AÑO - REGALOS EMPRESARIOS
BUENOS AIRES: AV. CABILDO 1924 Tel. 781-0861/6555 • PARANA 1343 Tel. 42 9507/4828
AV. SANTA FE 1289 Tel. 41-5247 • ESMERALDA 1219 Tel. 312 7136
GUIDO 1965 (esq. Junín) Tel. 804-2136 • SUCRE 2439 Tel. 781-6524 (Rotisserie)
MARTINEZ: RAWSON 2133 Tel. 792-5774 SAN ISIDRO: ACASSUSO 469 Tel. 743-1501

HAIG GORGODIAN, titular
de la empresa, les desea
FELICES PASCUAS!

Ferviente alegato de Monseñor Pouniatian por Gharabagh

El jueves 21 del corriente, por la noche, como estaba previsto, se cumplió en el Salón "Centro Armenio" la conferencia del Primado Monseñor Krikoris Pouniatian sobre **"La Cuestión de Gharabagh"**. Un tema altamente dramático que fue seguido con recogimiento y fervor por la tensionada concurrencia que colmaba el salón.

Luego de las palabras de *presentación de Monseñor Pouniatian, se comenzó la proyección de un video-cassette de más de hora y media de duración, que se constituyó en vívido documento de los recientes hechos de Gharabagh, presentados ante los ojos atónitos de una concurrencia expectante y silenciosa, silencio a veces interrumpido por suspiros, comentarios y febriles expresiones de patriotismo. Allí desfilaron las millonarias manifestaciones patrióticas en Erevan, los heridos de Sumgait hospitalizados y con los cuales aparecieron entrevistas altamente ilustrativas, como ilustrativas fueron también las sensatas palabras de Silva Gabudikian, Zori Balayan y varios representantes del pueblo armenio.*

También se vió esa ascensión de todo el pueblo armenio a Dzizernagapert, en la celebración del "Día de la Mujer", para colocar silenciosamente su ofrenda de flores ante el monumento de los mártires. Un desfile solemne y pacífico, de ciudadanos que con unción y recogimiento, y también con altiva elegancia en el vestir y en sus gestos, con su puño cerrado en señal de unión, estaba dando una respuesta madura y magistral al barbarismo turco. Fue el 8 de marzo, día en que la mujer, cedió su homenaje a toda Armenia empeñada en un esfuerzo de unión.

Fue así que ante un público altamente motivado por las escenas vividas, tomó la palabra Monseñor Pouniatian, quien expresándose como un auténtico historiador y abogado de los derechos de Armenia, presentó pruebas irrebatibles referidas a esos derechos y a los hechos ocurridos, desenmascarando el carácter genocida turco, su hipocresía y su barbarie. Y todo lo hizo y lo dijo con hidalguía y elegancia, honrando en todo momento su alta investidura.

FOTOS: MARTIN KESKISKIAN



Monseñor Krikoris Pouniatian durante su exposición.

Y, así, sin ambigüedades ni sinuosidades, llegó a esta consecuencia imperativa que expresó con claros conceptos:

"Para que Armenia tenga paz, viva con seguridad y prosperidad, tendrá que mantener la amistad soviética. A todo eso se llegará a través de la amistad".

La concurrencia, entre la que se encontraban representantes de todas las instituciones armenias, se retiró llevando consigo un hálito de sano optimismo, junto con un positivo fermento de alto patriotismo.



Aspecto de la concurrencia a la Conferencia.

Noche Armenia en el Bauen Hotel

El sábado **7 de mayo, a las 20.30 horas,** el BAUEN HOTEL Y ARION PRODUCCIONES inician su ciclo **"EL MUNDO EN EL BAUEN"**, presentando **"NOCHE ARMENIA"**.

Se trata de una **Cena Show** que contará con la actuación del prestigioso **Coro Shnorhali,** que dirige **Diana Sarafian,** así como con las maravillosas danzas del **Conjunto Gayané,** conducido por **Alicia Tcholaklan.**

Se servirá **comida típica armenia,** preparada bajo la experta dirección de **Ana Basmadjian.**

Música, canciones y danzas de un pueblo creyente y valeroso, de inquebrantable fuerza, pasión por la libertad y eterna fe, cuya colectividad es tan querida en la Argentina.

Coordinación General: **Ruth Africa Fernández**

Adquiera su entrada en el Bauen Hotel
Callao 360, P. Baja Reservas: 45-6822

73° aniversario del Genocidio de Armenios

Acto Público

Lunes 9 de Mayo
21 horas

Organiza:
Consejo Armenio
Argentina de la Paz

Cine Teatro Loire
Corrientes 1524

BUENOS AIRES

Warnes 999. Capital
Esq. Av. Juan B. Justo
T.E.: 855-0562
Accesorios para el automotor
Venta y colocación en el acto
Audio-faros-bocinas-aire acond.
"CRISTALPAR"
cristales tonalizados-techos panorámicos-polarizado de cristales-
Sábados: abierto hasta las 13:00

CASA Parosyan
Todo lo dicho en artículos para el hogar
Regalos
Calefactores M.G. y Eskabe
Listas de Casamiento
Tarjetas de crédito
Av. Alvárez Thomas 1333 - (1427) T.E.: 551-6514

corsetería
El Calzón
MAYORISTAS
Fajas-corpiños-trusas-medias
Larrea 331. T.E.: 47-9410
Anexo: "Lencería del Once": Larrea 350. Cap.

Alsogaray en la Cámara de Comercio

Como es habitual, la Cámara Argentino-Armenia de Industria y Comercio realizó un nuevo encuentro con sus asociados y simpatizantes. Esta vez la reunión, que también fue almuerzo, ocurrió el miércoles 20 de abril, en el salón comedor de la Asociación Cultural Armenia. La personalidad invitada fue en esta oportunidad el Ingeniero Alvaro Alsogaray, quien disertó en torno a la situación económica de la Argentina, realizando un análisis profundo sobre sus causas y efectos, a la vez que aportando sus puntos de vista al respecto, las posibles soluciones y opciones a la situación actual, así como trazó un panorama general del momento y del futuro inmediato. También presentó los interrogantes planteados en el tema por su partido, la Unión de Centro Democrático.

Terminada la exposición del Ingeniero Alsogaray los presentes formularon diversas preguntas alusivas al tema considerado, las que fueron rápidamente evacuadas por el expositor.

El almuerzo,que congregó a más de 300 comensales, resultó en una animada y esclarecedora reunión, altamente beneficiosa para la mejor información del empresariado nacional.



En la cabecera de la mesa, de izq. a der.: Señores Manuel Arslanian, ex-Juez León Carlos Arslanian, Jorge Torossian, Alvaro Alsogaray, Eduardo Backchellian y Carlos Berberian.



De izq. a der. Juez Dr. León Arslanian, Dr. Jorge Torossian, Ing. Alvaro Alsogaray y dip. nac. Julia Alsogaray.

La Cámara ya tiene su boletín

Saludamos la aparición del primer número del Boletín de la Cámara Argentino-Armenia, aparecido en este mes. El número indicado, aparte de la nómina de sus directivos e integrantes, presenta una exposición de propósitos, brinda su génesis natural y ofrece una serie de informaciones útiles para el empresariado.

TENGAMOS UNA CHARLA SALUDABLE.

HAY BUENAS ACCIONES Y HAY ACCIONES INTELIGENTES.



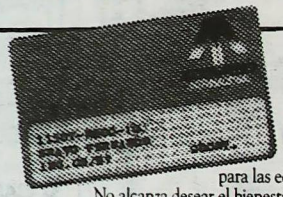

Y cuando se trata de su salud y la de su familia, no hay margen para las equivocaciones.

No alcanza desear el bienestar de todos.

Hay que asegurarlo.

Y Acción Médica es, hoy en día, la opción más razonable entre los sistemas de medicina pre-paga.

Sin talonarios de consultas ni formularios: **la tarjeta Acción-Card le abre todas las puertas.**

Con estricto respeto de las normas de la ética privada.

Sin pagos adicionales a médicos y laboratorios.

Y la libertad para elegirlos.

Reconocidos sanatorios. Servicio de emergencia dinámico. Descuentos en farmacias.

Asistencia odontológica sin cargo.

Y, lo más importante, una cuota razonable.

Piénselo. Y después, actúe con inteligencia. El servicio de Acción Médica empezará cuando usted llame.

ACCION MEDICA INTERNACIONAL

EN MEDICINA PRIVADA, LA TARJETA IMPRESCINDIBLE.

Av. Santa Fe 1780 - Piso 1º - (1060) Bs. As.
Tel. 41-2316/6090/2597/0747

Acción Médica también lo protege en vacaciones

Lista de establecimientos para su asistencia médica.

Mar del Plata
Hospital Privado de Comunidad
Córdoba 4545, Mar del Plata. Tel. 4-4232/36

Miramar
Instituto Médico Privado Mitre
Mitre 1187, Miramar, Tel. 2-0701
(Esta clínica brindará la atención de los pacientes con excepción de los honorarios médicos que deberán solicitarlos vía reintegro)

Pinamar
Clínica Privada Ingeniero Bunge
Av. Shaw y Bunge, Pinamar. Tel. 8-2400

Bariloche
Sanatorio San Carlos de Bariloche
Av. Ezequiel Bustillo 71°, S. Carlos de Bariloche.
Tel. 2-2533

Uruguay
Maldonado
Asistencia Médica Departamental de Maldonado
Román Guerra 816, Maldonado. Tel. 2-3833/3576

Punta del Este
Sanatorio Dr. José Mautone
CADEM Ltda.
Roosvelt y Camacho
Tel. 25353/25474/21515

Sanatorio Cantegril
Av. Roosvelt y Pda. 13. Tel. 8-2341/2005/1771

San Carlos
Sanatorio San Carlos
Ceberio y Ramírez, San Carlos. Tel. 2-9041/9107

Piriápolis
Policlínica Piriápolis
Av. Tucumán 1073, Piriápolis. Tel. 626

Pan de Azúcar
Policlínica Pan de Azúcar
Av. General Artigas s/n, Pan de Azúcar. Tel. 151

ARMENIA AL DIA

SIGUIENDO AL ARARAT

Notable triunfo contra el Dínamo de Tiflis

Abril 19, (Armen Press) Una gran victoria correspondió en esta oportunidad a nuestro Ararat, en el partido que jugó como visitante, *por el Campeonato de Lalns Vaapel, contra el Dínamo de Tiflis.*

El primer tiempo se caracterizó por el juego rápido de los visitantes, que así sorprendieron a sus rivales, y Melikian tuvo dos oportunidades de vencer la valla opuesta, pero la nerviosidad hizo que sus tiros salieran desviados. No obstante, en el minuto 23 el éxito llegaría en un tiro directo de Kirakosian; *y cuatro minutos antes de finalizar el primer tiempo también Melikian,* con juego rápido y preciso, venció a Gabelia, arquero del Dínamo.

El Dínamo se repuso y atacó constantemente, durante el tiempo suplementario, a las defensas del Ararat, pero sólo una vez lograron atravesarlas y, mediante un penalty, llegaron al tanto.

El final del encuentro, muy bien jugado por Ararat, fue de 2 tantos para nuestro equipo y 1 para el rival.

Digamos que, a esta fecha, Ararat ocupa el undécimo lugar en la tabla de posiciones, teniendo debajo de sí a equipos importantes como el Dínamo de Minsk, el Metallist de Jarkov, y otros.

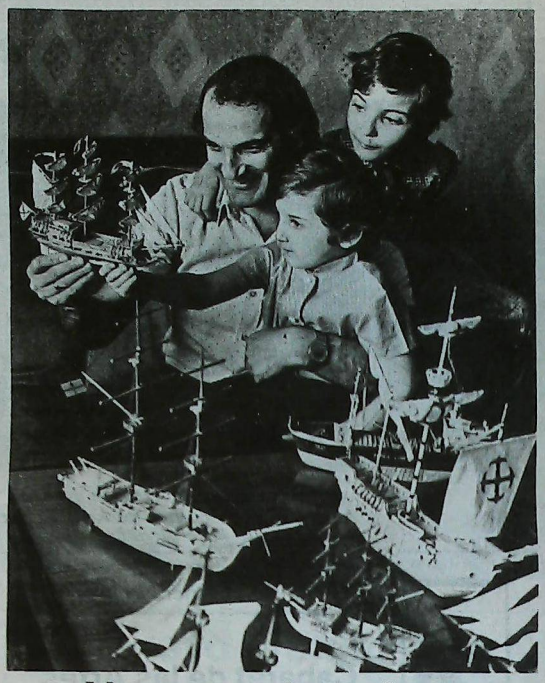

Navegando sobre el fósforo

No es un error de escritura, como el lector podría suponer; nuestro personaje, Rafael Seiranian, no navega sobre el **Bósforo,** sino que construye hermosos barcos -como puede apreciarse en la fotografía- utilizando miles de fósforos en el armado de su casco y detalles complementarios.

Seiranian, ciudadano de Erevan, lleva construídos ya más de diez modelos de barcos a vela representativos de distintas épocas y, aunque su vida transcurrió lejos del mar, desde su infancia se entusiasmó con la belleza de los barcos ilustrados en sus preferidas novelas de aventuras.

Aunque músico de profesión, Seiranian se mantiene fiel a su pasión naviera y dedica su tiempo libre a la construcción de modelos.

Ahora, en su flotilla personal hay carabelas, fragatas, corbetas y otros veleros hechos con cerillas e hilos, siguiendo estrictamente dibujos y modelos previamente buscados. Sus herramientas de trabajo son simples hojitas de afeitar, pinceles y cola.

Ceolitas para beneficiar la agricultura

La ceolita es un mineral que se encuentra en el subsuelo de Armenia que beneficia a la agricultura, neutralizando las tierras ácidas y reteniendo durante mucho tiempo las materias útiles que ayudan al rendimiento de cereales y de cultivos frutales. Asimismo, los investigadores recomiendan usar ceolitas como complemento alimenticio del ganado, para lo cual los experimentos biológicos han revelado que los complementos de dicho bioquímico, en la ración de los animales, aumenta su peso en un 25%.

Según los estudios realizados, actualmente la agricultura armenia necesita treinta mil toneladas anuales de ceolitas, necesidad que puede ser cubierta durante varias décadas por sólo el yacimiento de Noemberian.

Viejos vodeviles en la tradición cultural

El teatro **Stepan Shaumian,** de Tiflis, ha puesto en escena viejos vodeviles que corresponden a seculares tradiciones de amistad y hermandad dentro de la cultura armenia. El buen trabajo del regisseur, así como la idoneidad de los intépretes, pusieron color y llevaron al éxito estas piezas que narran la vida del viejo Tiflis.

Cabe señalar que el teatro de Tiflis tiene ya 130 años, y que por su escenario pasaron artistas tales como Siranuish, Ovhannes Abelian, Vahram Papazian y Racha Nerssessian, entre otros.

Artesanía de la mejor, en Alaverdian

Alfombras, gobelinos y artículos en metal y madera, formaron parte de la exposición de artesanía realizada recientemente en la ciudad de Alaverdian.

Los artífices de estas piezas son artesanos de la montañosa región de Tumanian, conocida desde tiempos remotos por la preciosidad de sus artesanías.

El oficio de los alfareros, la forja de metales, la tapicería y el tratamiento de piedras semipreciosas y metales, han renacido en la región, y periódicamente se organizan vistosas muestras en diferentes ciudades de Armenia.

Confitería "Armenia"
PRODUCTOS ORIENTALES
T.E.: 71-4571 Scalabrini Ortiz (ex Canning) 1317

Merceril S.A.
Larrea 237. Capital
T.E.: 48-9343

Fábrica de tejidos
KOULAKSIZIAN HNOS. S.A.
Lima 3560. CASEROS TE: 750-4632/3501

El nacimiento de Vahagn



Los adoradores del sol.
Escultura de Agop Papazian

Vahagn era el **dios-sol**, el espíritu libertado de la valentía que expulsaba a los dragones, las nubes tenebrosas (espíritus del mal), enemigas de la luz. Por esta característica se le llama **Vahagn vishapakagh** (Vahagn el recogedor de dragones). Con **Anahit, la madre de oro del Pudor y de la Sabiduría y Asdghik** (Estrella), diosa de la **Belleza de dedos de rosa**, compone la **Triada divina** de los Armenios paganos.

La canción que insertamos seguidamente, referida al nacimiento de Vahagn, seguramente fragmento de una epopeya religiosa perdida, se cantaba sobre un instrumento musical propio armenio llamado **Bambir**, de la época precristiana. Su canto dice así:

El cielo y la tierra iban a dar nacimiento;
Iba a dar nacimiento también el mar purpúreo;
En el mar la pequeña caña roja era en parto.
Por el hueco de la caña salía llama;
Por el hueco de la caña salía humo,
Y dentro de la llama corría un niño,
Corría un niño blondo;
Tenía cabellos de fuego;
Tenía barbas de llama;
Y sus ojos eran soles.



Centro Cultural General San Martín

"Cabaret de las Artes"

En la Sala F. del Centro Cultural General San Martín, el miércoles 4 de mayo, a las 20.15, tendrá lugar una nueva reunión del "Cabaret de las Artes", preparado y dirigido por la escritora Felisa Kuyumdjian.

En el espacio "Tiempo de Danza", la autora dialogará con la bailarina y coreógrafa Aurelia Chillemi, quien también danzará obras debidas a su coreografía.

Además, actuará la conocida bailarina Patricia Russo.

Misa en rito armenio por la televisión

El domingo 1° de mayo, a las 9 horas, transmitirá por Canal 11 de Buenos Aires la Santa Misa en rito armenio que celebrará Su Beatitud Hovannés Bedros XVIII Kasparian, Catolicós-Patriarca de la Gran Casa de Cilicia, en conmemoración de los mártires del 24 de Abril. También, el prelado, dirigirá un mensaje a todos los armenios de América Latina.

El Obispo Kude Nakashian fue nombrado caballero de la Legión de Honor



Noticias llegadas de Francia informan que el Vicario General Legado de la Santa Sede de Etchmiadzín en Europa, y Primado de Paris, Obispo Kude Nakashian, acaba de ser nombrado por el Gobierno de Francia como Caballero de la Legión de Honor.

Esta designación fue hecha en ocasión de la pasada Pascua.

PROFESIONALES

CONTABILIDAD IMPOSITIVA

Dr. Ricardo Delanian
Estudio Contable Impositivo
Contador Público U.N.C.
Entre Ríos 263 1° 4
T.E.: 3-1141 - CORDOBA

ABOGADOS

Dr. Juan Carlos Merdinian
Abogado
Rondeau 578 T.E.: 051 45215
CORDOBA

Lutufyan Hnos. S.A.

Fábrica de pañuelos y toallas
Estamperías
y tintorerías de hilados
Larrea 738 Cap. Fed.
Francia 275 San Martín (Pcia. de Bs. As.)

Electrónica DE LA PAZ

Reformas a Binorma
Service Especializado en:
TV Color y Video
Computación

CIUDAD DE LA PAZ 1782 - TEL. 783-1109/785-6646

TERKA

S.A.C.I.F.I.yA.
Fábrica de tejidos

Fábrica:
Av. Dr. Arturo Illia 2740 - (1754) San Justo Bs. As.
T.E. 651-1651/0634
Administración y ventas:
Moreno 1235 (1091) Cap. T.E. 37-3829/6102

JOTOR SA

INVERSORA - FINANCIERA

La empresa Líder del Mercado Inmobiliario

CENTRAL: Av. Callao 836 — *TE. 41-8671/6093/5312*
BELGRANO: Av. Cabildo 300 — *TE: 771-4695-773-2748*
CABALLITO: Av. Rivadavia 4309 — *TE: 981-4536/3288*
VICENTE LOPEZ: Av. Maipú 1601 — *TE: 795-0934*

Homenmen: nombre de una nueva entidad deportiva armenia

El 1° de diciembre pasado, en la sede de la Unión Cultural Sharyum, se procedió a la fundación de la Unión Deportiva Armenia **"Homenmen"**, filial de la que desde 1921 existe en Beirut (Líbano). Esta entidad surge por inspiración de las celebraciones jubilares del centenario fundacional del Partido Hnchakian, y merced al aporte financiero del señor Mihran Avakian.

Integran su cuerpo directivo los señores: Boghos Markarian, Presidente; Ricardo Ertzenian, Vicepresidente; Alberto Demirjian, Tesorero; Eduardo Dante Asilian, Secretario, actuando como vocales y coordinadores deportivos los señores; Ruben Tchokaklian, Sergio Mouchian, Sergio Dostourian y Claudio Gagossian.

ACTO DE PRESENTACION

El próximo 10 de mayo, a las 21 horas, la Unión Deportiva **"Homenmen"** hará su presentación oficial en la Sala Principal de la sede social de la **Unión Cultural Sharyum,** Malabia 1287, de esta Capital.



Equipo de Fútbol de Homenmen (Bs. Aires)

Se rindió homenaje al señor Vahé Tchinossian

En el primer aniversario de su muerte, el 19 del actual,se rindió homenaje al señor Vahé Tchinossian, iniciándose los actos preparados a ese efecto con una reunión en el cementerio de La Recoleta, a las 16.30, donde se rezó un responso. Luego, a las 18, se cumplió el Oficio Religioso en la Catedral de San Gregorio El Iluminador, el que fue presidido por el Primado Monseñor Krikoris Pouniatian.

En estos actos de respeto hacia la memoria del señor Tchinossian, se dieron cita familiares, representantes de las instituciones armenias, alumnos de colegios y numerosos amigos.

Nuevo premio para Alicia Terzian

A los muchos premios que su capacidad intelectual y musical ha merecido a **Alicia Terzian,** cabe agregar ahora el Premio "San Martín de Tours", otorgado por la Orden de Caballeros San Martín de Tours por su destacada actuación en la valoración de la capacidad de la mujer.

Nos alegramos por este nuevo y merecido galardón, a la vez que expresamos a **Alicia Terzian** nuestras sinceras felicitaciones.

RESTAURANTE ARMENIO
NUBAR
• ALTA COCINA ORIENTAL
24 y 31 de diciembre
GRAN CENA SHOW
Reserve su lugar
Cnel. Niceto Vega 4615 - Capital Tel. 774-8571
Abierto todos los días a partir de las 20 hs.
Domingos al mediodía

Eduardo Markarian abre su taller

El pintor **Eduardo Markarian** ha reabierto su taller para los cursos 1988, en el cual impartirá clases de dibujo y pintura, para alumnos con o sin experiencia previa. El horario de atención será de 14 á 23. Para mayor información, los interesados pueden comunicarse al **47-5195.**

Doctor
Luis H. Vertanessian
Escribano
Nueva dirección
Florida 375, 4° Tel. 334-5726/28

PROFESIONALES
MEDICOS
Dra. Azaduhi Libertad Telecemian de Anger
Médica - Psicoanalista
Miembro adherente de la Asociación Psicoanalística Internacional
Socia Fundadora y Honoraria de la Asociación Psicoanalítica Paraguaya
Bilinghurst 1663 P.B. D TE. 826-9267 91-8332
ESCRIBANO
GREGORIO HAIRABEDIAN
ESCRIBANO
Av. Roque S. Peña 570 331-5761 34-1579

Señor Empresario:
En el silencio y la penumbra, el enemigo trabaja contra nosotros. Piense y haga pensar. Difunda *"Turquía Estado Genocida"* de Pascual Ohanian. Reservas al: 795-7063.

Daniel Youssefian e Hijos S.A.
Distribuidor y Mayorista Textil
Blanco y Tejidos en general
Sarmiento 2357. Buenos Aires
T.E.: 48-9442/5298

TEXTIL CENTER
DE GASE LUX S.R.L.
Fabricación y ventas de telas laminadas • Sedas
Dibujos y diseños propios • Pailletes • Sedas naturales
Gran variedad de lurex lisos y estampados
LAVALLE 2437
T.E. 962-9118
ALSINA 1291. CAPITAL
T.E. 38-6596

Nueva etapa de las relaciones Madre Patria - Diáspora

Ultima parte

Por Edmond Azadian
Traduc. Alberto Kahvedjian

Hoy, sin embargo, es necesario valorar la respuesta espontánea y positiva del tashnagsutiun al llamamiento lanzado desde Armenia; en efecto, en su nota editorial del 20 de enero de 1988, **"Troshag"** órgano central de la Federación Revolucionaria Armenia (Tashnagsutiun) dice: **"He aquí porque hacemos oir nuestra salutación: confirmamos en este momento la actitud saludable puesta de manifiesto por parte de dos funcionarios de la Patria con respecto a la realidad armenia de la Diáspora. Es sensible en ellos el esfuerzo por corregir los errores del pasado. Al igual que la predisposición a apoyar el estrechamiento de las relaciones Patria-Diáspora. Por esta misma razón, nuestro movimiento ideológico tiende su mano para tomar con fuerza aquella mano extendida...también en su dirección".**

"Si!, cuando la Patria tiende su mano nosotros podemos saludarla únicamente y asirnos fuertemente a ella. Y es así porque consideramos que la concreción de la unidad nacional es la garantía insustituible en nuestra lucha para vencer los peligros que amenazan la perdurabilidad de nuestro Pueblo".

Consideramos que estas afirmaciones, tendientes a fijar la unidad y los supremos intereses del pueblo armenio, son sanas, constructivas y positivas.

Sin embargo, la predisposición a la cooperación sería más sincera y plena si no se intentara, con este motivo, echar unilateralmente sobre los hombres de la Patria "los errores del pasado". Naturalmente, en la Patria se han cometido errores, y aún habrán de cometerse más, pero ellos han sido consecuencia de los poderosos esfuerzos realizados en la construcción de un país en condiciones absolutamente inusuales. Y para hablar de los "errores del pasado" es necesario que, al menos, la conducción tashnagtsagan se expresara con un poco de prudencia.

Y si realmente es general y multilateral el anhelo por lograr la unidad del pueblo armenio, es necesario tener en cuenta una serie de factores reales:

a) La Patria y las organizaciones de la Diáspora, ante la perspectiva de ver al pueblo armenio unido e íntegro, pueden y deben olvidar los "errores del pasado" de la dirigencia tashnagtsagan, que fueron causa de una serie de tragedias nacionales.

b) Señalar en la actualidad, indebidamente, los "errores del pasado" de las autoridades de Armenia, trae a la memoria el triste antecedente del **"Abrazo de Jerusalem"**, de 1963, después del cual el Catholicós Jorén, casi con la misma disposición, declaró que el Patriarca de todos los Armenios reconoció sus "errores del pasado" y, en consecuencia, las dos Sedes se habían reconciliado.

Semejante imprudencia, por no decir otra cosa, fue motivo para la continuación y profundización de la crisis eclesiástica hasta hoy.

Si tenemos que buscar los errores en el pasado (si es que vale la pena el intento), la operación debe de realizarse en forma recíproca. Pero sería más positiva la ausencia mutua de resentimiento.

c) Así como en el caso de la Patria señalamos que la tarea de comprender integralmente a la Diáspora comienza desde la Patria -por cuanto allí reside una masa de casi medio millón de repatriados-, el deshielo en el exterior también tiene que ser total, es decir que las autoridades de Antilias, sujetas al tashnagsutiun, tienen que adoptar la misma actitud magnánima con respecto a las masas patrióticas y fieles a Echmiadzin que la Patria está dispuesta a brindarle a ellas.

Vale decir que no es posible ni aceptable hablar y pensar acerca de una solidaridad nacional general, teniendo en cuenta la situación del "hecho consumado", imponiendo por la fuerza de los tanques una autoridad eclesiástica al pueblo armenio.

d) Si el Estado de Armenia tiende hoy su mano a la diáspora, y en especial al tashnagsutiun, no es por debilidad que asume esta iniciativa, sino que tiende su mano desde posiciones de fuerza. Solamente el poderoso y el que cree en la justicia de su causa es quien puede aceptar la idea de sentarse frente a frente con una fuerza de opinión divergente. La estrechez de pensamiento y la intolerancia son el resultado de la debilidad moral, aún cuando esa intolerancia está apoyada por una poderosa fuerza física. En la política manifestada en la actualidad por Bedrossian y Dallakian debemos ver la expresión de una soberanía poderosa, equilibrada y confirmada.

e) En la actual situación de deshielo, el tashnagsutiun no debe continuar con sus pretensiones de presentarse a sí mismo como el amo de la diáspora.

La Diáspora, tal como la definiera con exactitud Bedrossian, es múltiple, con sus capas e inquietudes, y el Tashnagsutiun es solamente una de esas capas, que no tiene derecho a sentarse a negociar y a hablar en nombre de todos.

Después de múltiples etapas de desaliento y desesperanza, se nos presenta ahora una oportunidad dorada para hacer de nuestra nación una roca monolítica. Y es la Patria quien nos brinda esa oportunidad. Armenia tiende su mano a la Diáspora, e incluso a sus adversarios de ayer de la Diáspora.

Si en estas circunstancias aún siguen levantando cabeza las obsesiones en el extranjero y dominan los juegos provisorios y guerreristas, significa que nosotros no hemos asimilado nuestras debilidades, y no hemos madurado al nivel de convertirnos en una nación íntegra.

Es necesario considerar esta valiosa oportunidad como un motivo de revisión nacional general, con su penetración "interpatria" e "interdiáspora".

No es posible reconciliar a la Diáspora con la Patria sin la armonía y la mutua comprensión que debe establecerse entre los sectores.

Teniendo como propósito la perspectiva de la unidad de nuestro pueblo y con esa unidad las perspectivas de la conquista de la Causa Armenia, nosotros estamos dispuestos a hacer nuestro aporte a la causa de la concordia nacional general.

Tenemos la esperanza de que todos los sectores de nuestro pueblo se encaminarán mancomunadamente hacia esa unidad y concordia total.

continuará

Khachaturian: un genio del arte universal



El 1° de mayo de 1978 se extinguía en Moscú la vida de quien fuera considerado universalmente como un genio del arte: Aram Khachaturian. Lo sobreviven obras tales como los deliciosos ballets *Gayané, Espartaco, Mascarada;* sus numerosos Conciertos para piano y orquesta, violín y orquesta o violencelo y orquesta, así como muchas otras obras y canciones folklóricas armenias y, fundamentalmente, el Himno Nacional Armenio.

.....

Nacido en Tiflis el 6 de junio de 1904, en un hogar de artesanos, Aram Khachaturian inició sus estudios en el Conservatorio local, que luego proseguiría en el Instituto Pedagógico de Moscú y en el Conservatorio de esa misma ciudad, donde tuvo por maestros a Miaskovski y Vassilenko, llegando él mismo a ser un maestro en esa casa de estudios.

Notable director de orquesta, a su empeño se debe que adquiriera prestigio y resonancia el Instituto de Canto Popular de la ciudad de Erevan, que le sirvió para ahondar sus investigaciones en torno a la música de Armenia. Con respecto a ese espíritu telúrico que lo animaba, cabe aquí reproducir las palabras que en una oportunidad pronunciara la poeta Silva Gabudikian: **"Si dijera que la alegría de la supervivencia del pueblo armenio donde más se condensa es en la música de "Gayané", que es toda tonalidad, colorido e ímpetu, no estaría equivocada".**

Es que allí, precisamente, en su **"Gayané"** es donde Khachaturian pone de manifiesto el amor que sintió siempre por las expresiones musicales de su raza y cuya esencia le sirvió para elaborar la mayor parte de sus obras musicales.

"No se puede crear sin realizar experimentos. Hay que seguir buscando, buscando siempre", afirmaba Khachaturian. Y su búsqueda se orientó hacia el folklore musical de sus ancestros. Su melodía ondula con sensualidad oriental, es pegadiza, pero, por contraste, usó ritmos martillados de complicadas métricas, también desentrañadas del folklore.

Khachaturian fue, en el consenso universal, un compositor de sólido oficio, técnica formidable y mano segura.

Hoy, al evocarlo, a diez años de su muerte, sentimos la pérdida de este hijo dilecto de Armenia, pero nos consolamos ante las obras maestras que su genio legó a la Patria y a todas las generaciones de armenios.

Para las cuatro estaciones
y todas las edades
Lanas "Hetesia"

CONTEMPORA
Alfombras Atlántida
CORDOBA 4475
CAPITAL FEDERAL
T.E. 773-2784
774-2977

ԸՆԿ. ԵՐՈՒԱՆԴ ԱԶԱՏԵԱՆԻ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ

Ազգային Գործիչ, մտաւորական, հրապարակագիր եւ Հ.Բ.Ը.Մ.ի Ակէ Մանուկեան Մշակութային Հիմնադրամի Նախագահ՝ Ընկ. Երուանդ Ազատեան ԱՄՆէն ժամանեց Շաբաթ, Ապրիլ 23ի առաւօտուն, Պուէնոս Այրէսի Էզէյսա օդակայանը։

Ականաւոր հիւրը դիմաւորեց պատուիրակութիւն մը, որ կազմուած էր հետեւեալ ազդայիններէն. Պրն. Յովսէփ Եուսէֆեան – Հ.Բ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Ժողովի Անդամ Պրն. Յովսէփ Եուսէֆեան, Հ.Բ.Ը.Մ. Պուէնոս Այրէսի Պատուոյ Առենապետ Պրն. Հայկ Խիրեանի եւ Առենապետ՝ Պրն. Անդրանիկ Էքզեանի։

Ապա՝ ժամը 18,30ին ուղղուեցաւ նոյն պատուիրակութեան հետ Հ.Բ.Ը.Մ.ի Մարի Մանուկեան Կրթ. Հաստատութեան սրահը, ուր բարեբարուհիներ Տորիս Զընտոեանի եւ Տիկ. Պերճուհի Էմիրեանի, հիւրերուն ողջոյնը տուին Հ.Բ.Ը.Մ.ի Մարի Մանուկեան Վարժարանի Տնօրէն Պրն. Գէորգ Մարաշեան։

Նոյն օրը մեծայարգ Ընկ. Ազատեան այցելեց երեկոյեան ժամը 6ին, Թեմիս Առաջնորդ Սրբազան՝ Գերշ. Տէր Գրիգորիս Եպս. Բունիաթեանը, ընկերակցութեամբ Հ.Բ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Ժողովի Անդամ Պրն. Յովսէփ Եուսէֆեանի, Հ.Բ.Ը.Մ. Պուէնոս Այրէսի Պատուոյ Առենապետ Պրն. Հայկ Խիրեանի եւ Առենապետ՝ Պրն. Անդրանիկ Էքզեանի։

Ապա՝ ժամը 18,30ին ուղղուեցաւ նոյն պատուիրակութեան հետ Հ.Բ.Ը.Մ.ի Մարի Մանուկեան Կրթ. Հաստատութեան սրահը, ուր բարեբարուհիներ Տորիս Զընտոեանի եւ Տիկ. Պերճուհի Էմիրեանի, եւ գաղութիս ներկայացուցիչներու ներկայութեան՝ ղասախօսեց խօսելով Իզմիրեան եւ Ազատեան Շիրազի «Ամենայն Սրտով» արտասանութիւնները, եւ ապա Հ.Բ.Ը.Մ.ի Ընդհ. Քարտուղար՝ Պրն. Ռուբէն Քէչիչեան ներկայացուց պատուաւորէն օրս Նախագահ եւ բանախօս Ընկ. Երուանդ Ազատեանը։

Ընկ. Երուանդ Ազատեան ներկայացուց համապարփակ կերպով Մեծ Եղեռնը, վերյուծեց անոր պատմական պատճառները, խօսեցաւ Մանուկեան Վարժարանի Տնօրէն Պրն. Գէորգ Մարաշեան։

Նոյն օրը մեծայարգ Ընկ. Ազատեան այցելեց երեկոյեան ժամը 6ին, Թեմիս Առաջնորդ Սրբազան՝ Գերշ. Տէր Գրիգորիս Եպս. Բունիաթեանը, ընկերակցութեամբ Հ.Բ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Ժողովի Անդամ Պրն. Յովսէփ Եուսէֆեանի, Հ.Բ.Ը.Մ. Պուէնոս Այրէսի Պատուոյ Առենապետ Պրն. Հայկ Խիրեանի եւ Առենապետ՝ Պրն. Անդրանիկ Էքզեանի։

Ապա՝ ժամը 18,30ին ուղղուեցաւ նոյն պատուիրակութեան հետ Հ.Բ.Ը.Մ.ի Մարի Մանուկեան Կրթ. Հաստատութեան սրահը, ուր բարեբարուհիներ Տորիս Զընտոեանի եւ Տիկ. Պերճուհի Էմիրեանի, եւ գաղութիս ներկայացուցիչներու ներկայութեան՝ ղասախօսեց խօսելով Իզմիրեան եւ Ազատեան Շիրազի «Ամենայն Սրտով» արտասանութիւնները, եւ ապա Հ.Բ.Ը.Մ.ի Ընդհ. Քարտուղար՝ Պրն. Ռուբէն Քէչիչեան ներկայացուց պատուաւորէն օրս Նախագահ եւ բանախօս Ընկ. Երուանդ Ազատեանը։

Ընկ. Երուանդ Ազատեան ներկայացուց համապարփակ կերպով Մեծ Եղեռնը, վերյուծեց անոր պատմական պատճառները, խօսեցաւ

ԸՆԿ. ԵՐՈՒԱՆԴ ԱԶԱՏԵԱՆԻ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆԸ



Շաբաթ 23 Ապրիլ երեկոյեան ժամը 18,30ին, Հ.Բ.Ը.Մ.ի Մարի Մանուկեան Կրթ. Հաստատութեան ընդարձակ սրահը լեցուած էր հոծ բազմութեամբ –մինչեւ գլխաւոր մուտքը հայրենասէր բազմութիւն մը – կազմուած գաղութիս հայ կազմակերպութիւններու, միութիւններու ներկայացուցիչներով, եւ Հ.Բ.Ը.Մ.ի ներկայացուցիչներով, եւ բարերարուհիներ Տիկ. Տորիս Զընտոեանի եւ Տիկ. Պերճուհի Էմիրեանի, որ եկած էին ունկնդրելու մեծ դեկավարին ազգային սրտառուչ պատգամը։ Արժանթինեան եւ Հ.Բ.Ը.Մ.ի քայլերգներուն յաջորդեցին Հ.Բ.Ը.Մ.ի Մարի Մանուկեան Վրժ. աչակերտուհուն կողմէ, Տիանա Մարաֆեճեանի դեկավարութեամբ, կատարուած երգերը, ինչպէս նաեւ Ուիլեըմ Սարոյեանի «Կ'ուզէի Տեսնել» եւ Յովհաննէս Շիրազի «Ամենայն Սրտով» արտասանութիւնները, եւ ապա Հ.Բ.Ը.Մ.ի Ընդհ. Քարտուղար՝ Պրն. Ռուբէն Քէչիչեան ներկայացուց պատուաւորէն օրս Նախագահ եւ բանախօս Ընկ. Երուանդ Ազատեանը։

Ընկ. Երուանդ Ազատեան ներկայացուց համապարփակ կերպով Մեծ Եղեռնը, վերյուծեց անոր պատմական պատճառները, խօսեցաւ

զօրաւոր տուեալներով, մանաւանդ խօսեցաւ ազգային բանդագոտ չունչով եւ հատորով… ցաւելով որ «մեր մէկ ու կէս միլիոն նահատակներուն ստիպուած ենք, այսօր ուրանալ նաեւ Սուլթան Թ 450 Նոր նահատակները, ի մասնաւորի չէնտեց թէ «Ապրիլ 24 –ը միայն եղեռնի նահատակները ոգեկոչելու պատեհ չէ, այլ նաեւ ու նամանաւանդ մեր Անդրանիկները, եկարեաններ, Սեւրօներն ու Գէորգները մեծարելու յուշատեղ, այն հերոսները որոնք իրենց մաքուր արիւնով հիւսեցին ժամանակակից հայ դիւցազներգութիւնը, անոնք որոնք իրենց թանկագին արիւնով գրեցին մեր պատմութեան փառապանծ էջերը»։

Ընկ. Ազատեան իբրեւ ճշմարիտ փաստաբանը Հայ Դատին մերկացուց թուրքին հայ պատմութիւնը խեղաթիւրելու վատ նպատակն ու ծրագիրները եւ դիմագրաւելու համար այսպէս ծայր տուած ահաւոր վտանգները, կոչ ըրաւ ազգային համախմբումի, իբրեւ հայ ժողովուրդի միութեան եւ համերաշխութեան հզիւնակաւոր բաները։ Եւ եզրափակեց Յովհաննէս Շիրազի «Մենք Խաղաղ Հինք մեր Լեռների պէս… դուք…»

Փակման խօսքը կատարեց Թեմիս Սրբազան Առաջնորդ՝ Գերշ. Տէր Գրիգորիս Եպս. Բունիաթեան որ դրուատեց բանախօսին հայրենասիրական արտայայտութիւնները, զօրաւոր փաստարկութիւնները «չատ փայլուն» որակելով անոր ելոյթը։

ԸՆԿ. ԵՐՈՒԱՆԴ ԱԶԱՏԵԱՆ

Շաբաթ, 23 Ապրիլի առաւօտուն, գաղութս ժամանեց Հ.Բ.Ը.Մ.ի Ակէ Մանուկեան Մշակութային Հիմնադրամի, եւ Թ.Մ.Մ.ի Ամերիկայի եւ Քանատայի Կեդրոնական Վարչութեան Ատենապետ, ակներեւ ազգային հասարակական գործիչ եւ դրող՝ Ընկ. Երուանդ Ազատեան։

Ընկ. Ազատեան, որուն երկրորդ այցելութիւնն է Հարաւ Ամերիկայի հայ գաղութը, միացեալ Նահանգներէն մանաւորապէս հրաւիրուած է Հ.Բ.Ը.Մ.ի Հարաւ Ամերիկեան Շրջանակի 4 մասնաճիւղերու կողմէ։

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ՋԵՐՄԵՌԱՆԴ ՅՈՒՇԱԳԻՐԸ

Բունիաթեան Առաջնորդին դասախօսութիւնը «Ղարաբաղի հարցը եւ անոր այժմէական ուղիները» տեղի ունեցաւ, ինչպէս նախատեսուած էր, Հինգշաբթի 21 Ապրիլ, ժամը 20·30ին, «Հայ Կեդրոն» սրահին մէջ։ Այժմէական եւ ամբողջ հայութիւնը յուզող նիւթ մը որ ափիբերան, մտամփոփ եւ խորապէս յուզուած, ունկընդրեց հոծ բազմութիւն մը։

Գերշ. Սրբազանը կատարեց բացումը, ընթացք տալով մէկ ու կէս ժամ տեւողութեամբ տեսաերիզի (վիտէօ քասէթ) ցուցադրութեան։ Տեսաերիզը իսկական վաւերանկար մըն էր, որ լուսարձակի տակ կը բերէր Ղարաբաղի հարցը իր բոլոր երեսներով։ Պիղ աչքերով եւ լարուած ուշադրութեամբ էր որ գաղութիս հայ կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ եւ այլ ազգայիններ հետեւեցան իրենց տեսողութեան առնչ պարզուած անհաւատալի եւ յուզիչ տեսարաններուն։

Տիրող խոր լռութիւնը մերթ ընթ մերթ կ'ընդհատուէր այս կամ այն կողմէն եկած հառաչանքներով, արդար ցասումի եւ հայրենասիրական արտայայտութիւններով, եւ քննադատութիւններով։ Պաստառին վրայ յաջորդաբար տոնդնցեցին Երեւանի հայ ժողովուրդը, իրենց ծովածաւալ ցոյցերով, Ղարաբաղցի վիրաւորներ, իրենց ականատես վկայի վկայութիւններով, ընդվզած ղարաբաղցի եղբայրներ, որոնք հերոսաբար կը պահպանէին թաղերու ապահովութիւնը, անոնց ակներեւ զայրոյթն ու ընդվզումը, եւ Սիլվա Կապուտիկեան, Զորի Պալայեան ու տարբեր դեկավարներ եւ ժողովրդական ներկայացուցիչներ։

Ղարաբաղցի վիրաւորները, հիւանդանոցի մէջ պատմած դէպքերը, ներկայացուցած, թուրքին գազանութիւնները ու տառնութիւնները ներկաներուն յուզումն ու ընդվզումը հասցուցին իրենց գագաթնակէտին։

Պատկերափոխումը, որ ամփոփուած ու խտացած էր, կ'ընդգրկէր Փետրուար 25էն մինչեւ Մարտ 8ը, մինչեւ կանոց Միջազգային Օրը –որուն չատ մեծ կարեւորութիւն կը տրուի Սովետ Միութեան մէջ– ուր հայ կինը գոհեց իր մեծ նուիրումը իր սէր Ղարաբաղի եւ Մեծեռնակաբերդ բարձրացաւ ի յարգանս «Սուկայեի» հայ անմեղ զոհերուն։

Տեսարժան էր այս պատմական ժամը ուր հայ ծերունիներ, կիներ, երեխաներ եւ եռիտասարդներ բռունցքնին սեղմած եւ վեր պահելով, իբր

(ՇԱՐ.Ը 19-ՐԴ ԷՋ)

ԱՐԺԱՆԹԻՆՕ-ՀԱՅ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻՆ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹԸ

Հաւատարիմ իր սովորութեան՝ Արժանթինօ-Հայ Ճարտարուեստի գրասենեակը կազմակերպեց նոր հանդիպում մը իր ընկերակիցներուն եւ համակիրներուն հետ, հանդիպում որ տեղի ունեցաւ անցեալ Զորեքշաբթի, Ապրիլ 20ին, Հայ Մշակութային Ընկերակցութեան (ACA) սրահին մէջ։ Հոյակապ ճաշկերոյթ մը որուն հրաւիրուած Ռամկավար Ազատական երեսփոխան՝ երկրաչափ Ալվարօ Ալսօկարայ, 300է աւելի սեղանակիցներու առջեւ խօսք առնելով, UCDի դեկավարը քննարկեց Արժանթինի տնտեսական կացութիւնը, կատարեց պատճառէ արդիւնք խորունկ վերլուծում մը եւ արտայայտեց իր աներկայ կարծիքն ու նախընտրութիւնները, ներկայ տագնապալի վիճակը դարմանելու համար ներկան եւ ապագան պարփակող ընդհանուր համաձայնագրի մը մէջ։



ԸՆԿԵՐՆԵՐ ՄԻՀՐԱՆ ՍԱՐԱՖԵԱՆ, ԴԱՆԻԷԼ ԵՈՒՍԷՖԵԱՆ ԵՒ ՍԵՐԽԻՕ ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ, ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐ (UCD) ԱԼՎԱՐՕ ԱԼՍՕԿԱՐԱՅԻ ՀԵՏ.

Ալսօկարայ, որ ներկայացուց նաեւ իր կուսակցութեան դիրքն ու հարցականները, իր ելոյթի ասարտին գոհացուցիչ եւ պատշաճ լուսաբանութիւններով պատասխանեց, իր բանախօսած նիւթին չուրջ եղած հարցումներուն։ Հաւաքոյթը վերջ գտաւ ուրախ եւ դրական մթնոլորտի մէջ։

ՄԱՅԻՍ ՄԷԿԸ

Երկրագունդի չորս ծագերուն՝ մեծ կարեւորութիւն կը տրուի «Աշխատաւորի Օրը» նկատուող Մայիս 1ի Տօնին: Պաշտօնական արձակուրդի օր մը, ուր ամենուրեք փակ է իսկ տիրապետող «Աստղը» գործարան է:

Ինչո՞ւ այս կարեւորութիւնը որ կը տրուի գործին եւ գործաւորին: Որովհետեւ գործը անհրաժեշտ պայման մըն է երկրի մը տնտեսական բարգաւաճման, անոր նիւթին ապահովութեան եւ ընկերային համերաշխութեան համար: Գործը, որ նիւթական հասոյթի միակ արդար, բնական եւ պատուաւոր աղբիւրն է, կ'ազնուացնէ մարդը եւ կը պահպանէ անոր մտային, հոգեկան եւ ֆիզիքական առողջութիւնը: Ան պարտադրուած է Տէր Աստուծոյ կողմէ:

Իսկ գործի տագնապը կամ անգործութիւնը՝ Մարդկութեան մեծագոյն փորձանքներէն է, որ կրնայ վտանգել ամբողջ երկրի մը տնտեսական դրութիւնը, ստեղծել քաոսային վիճակ, եւ առաջնորդել ահաւոր անդունդի մը առջեւ:

Գործին «մեքենայացումին» հետ ալեւի եւս զարգացած էր, միջնադարեան ատաղտակներէն մինչեւ ժամանակներէն եկած, «Մարդը շահագործելու... մարդու կողմէ» հակումը: Տակաւին մինչեւ մօտիկ անցեալին «գործատէր»ը կը համարուէր գործիք մը, որմէ կը պահանջուէր առաւելագոյնս արտադրել: Ան կը շահագործուէր նուաստացուցիչ եւ անվայել կերպով, եւ անոր մարդկային իրաւունքները նկատի իսկ չէին առնուեր:

Փոխուեցան այդ ժամանակները: Մայիս 1ը, որ գործաւորի իրաւունքները ճանչող եւ ամրապնդող, բարեկարգումի չարժումներուն ամենափառաւորն է, եկաւ շրտկելու բազմաթիւ սխալներ: Անկէ է որ մեկնեցան այլ չարժումներ եւ ծնունդ առին մեր օրերու «Ընկերային ապահովութիւն», եւ «Ընկերային Հարցեր», եւ այլ օգտակար պաշտօնական հաստատութիւններ: Հաստատութիւններ որոնք կը պահպանեն գործատէրի հանգիստի, արձակուրդի, արդար վարձատրութեան, ցրի ուման ու դարմանումի եւ այլ ընկերային իրաւունքները:

Մայիս 1ը կը պատկանի Աշխատաւորին, եւ բոլորին առանց խտրութեան:

Ն.Գ.

Հ.Մ.Մ. ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ Ծ'ՆՈՒՆԴԸ



ԵՐԵՔ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ

Հ.Մ.Մ.ը կամ Հայ Մարմնամարզական Միութիւնը հիմնադրուած է Պէյրութ-Լիբանանի մէջ, 1921 թուականին: Իր գոյատեւմի առաջին օրերէն իսկ ան աշխատած է անխոնջօրէն հայ ազգային ինքնութեան ու նկարագրին, ինչպէս նաեւ հայ հասաքական արժանապատուութեան բարձրը պահպանման համար: Ֆութպոլի եւ այլ մարզական գործունէութիւններու –վոլէյ, պասքէթ, փինկ փոնկ, եւ այլն– ընդմէջէն տուած է մեծ եղեռնի հայ որբերուն, եւ իրար յաջորդ սերունդներուն նոր կորով եւ արդար հպարտութեան մեծ չարժառիթներ: Մենք տակաւին կը յիշենք Լիբանանի երկար տարիներու ֆութպոլի ախոյեան անզուգական Հ.Մ.Մ.ը, որ մեր պատանեկան շրջանի կուռքը հանդիսացաւ եւ կը մնայ մեր սրտերուն խորը իբր անփոխարինելի յիշատակ:

Ահաւասիկ, Արժանթինի

(ՇԱՐ.Ը 19-ՐԴ Է.)

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ

ՓՐՈՖ. ՄԱՐԹԱ Մ. ՓՈՓԺԻ ԿԸ ԽՕՍԻ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ԵՒ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ՄԱՍԻՆ

Ապրիլ 24ի 73րդ տարեդարձի առթիւ՝ Փրոֆ. Մարթա Մերսէսեան Փոժժի –15 տարիներէ ի վեր Հ.Բ.Ը.Մ.ի Մարի Մանուկեան Կրթ. Հաստատութեան մէջ Պատմութիւն կը դասաւանդէ– կը խօսի այն տպաւորութիւններուն մասին, զորս հետը բերաւ Հայաստանէն վերջերս կատարած իր այցելութեան ընթացքին:

Ստորեւ կու տանք հայերէնով Փրոֆ. Մարթայի ամբողջական ելոյթը:

«Հայ ծեղասպանութիւնը, դիտուած ոչ հայի մը կողմէ, եւ վերցուած իբրեւ պատմական դասանիւթ, ողբերգական դէպք մըն է, զոր կարելի է ըմբռնել Ա. Համաշխարհային Պատերազմէն, մեծ կայսրութիւններու տագնապէն ու բայֆայումէն միատեղ յառաջացած իրադրութեան ընդմէջէն, օսմանեան կայսրութեան անկման սկզբնաւորութեան:

Նկատելիօրէն, կը թիւրի այն հեռաւորութիւնը որ գոյութիւն ունի պատմաբանին եւ անոր ուսումնասիրած նիւթին միջեւ, երբ գիտական պաղ ըմբռնումը տեղի կուտայ շօշափելի իրողութեան մը գիտակցութեան առջեւ:

Եթէ լաւ գիտէի Արժանթինի հայ գաղութի ոյժն ու ճիգերը իր մշակոյթը կենդանի պահելու ի խնդիր, հապա մասամբ չէի գիտեր իր աւանդութեան կարգ մը գիծերը եւ կատարելապէս չէի գիտեր իր ներկայ վիճակը:

Ջեմ խորհիր թէ պէտք ըլլայ ցուցագրել այն ինչ որ վերջերս սորվեցայ –զայն կատարելու յարմար անձը չեմ– բայց եւ այնպէս պիտի ուզէի մատնանիշ ընել որոշ կէտեր, որ անհնապէս ինծի օգտակար հանդիսացան ճանչնալու հայ հաղաբանութեան արմատները, եւ այլ ուրիշ կէտեր որոնք ինծի ակնարկութիւն այժմէական երեւոյթ:

Էրեբունիի եւ Սարտարապատի թանգարանները թոյլ կարգ մը գիտելիքներ ստանալ հայ ժողովուրդի պատմութեան մասին, եւ ինծի ստիպեցին ուսումնասիրել հայ ժողովուրդի ներկայ վիճակը:

Ինչպէս գրած էինք մեր նախորդ թիւերուն մէջ, բաւական վաղ Ջընոզեանի մահէն ետք Ա. Տարեվիցի արարողութիւնները տեղի ունեցան արժանավայել չուքով, երեքշաբթի 19 Ապրիլ: Կատարուեցաւ նախ՝ ժամը 16.30ին հոգեհանգստեան պաշտօն Ռէքուլէթայի գերեզմանատան մէջ, եւ ապա՝ ժամը 18ին կրօնական արարողութիւն Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, հովանաւորութեամբ՝ Թեմին Առաջնորդ Գերշ. Տէր Գրիգորիս Նոյրեհեանի:

Ներկայ էր մեծ բազմութիւն մը, կազմուած հանդիսական ընտանեկան պատգամաւորներէն, ազգականներէն, հայ կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներէ եւ կարգ մը թիւով դպրոցական աշակերտներէ եւ բարեկամներէ, որոնք եկած էին մասնակցելու իրենց յարգանքի պարտականութիւնը:

ՄԱՅԻՍ 1Ը ԿԸ ՊԱՏԿԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱՒՈՐԻՆ, ԵՒ ԲՈԼՈՐԻՆ ԱՌԱՆՑ ԽՏՐՈՒԹԵԱՆ:

ԱԼԻՍԻԱ ԹԷՐԶԵԱՆԻ ՆՈՐ ՄՐՑԱՆԱԿԸ

Բազմաթիւ այլ իր մրցանակներուն՝ Ալիսիա Թէրզեան ալեւցուց եւս, արժանաւորապէս, նոր յաղթանակ մը: Տաղանդաւոր մտաւորական եւ երաժշտագէտին պարգեւատրուեցաւ "San Martin de Tours" մրցանակը, Սան Մարթինն Ասպետներու կարգին կոչումէ:

Այսպէս գնահատեցաւ նաեւ Ալիսիա Թէրզեանի, կրնոյ կարողութիւններու արժէքաւորման ի խնդիր ունեցած արդիւնաշատ գործունէութիւնը:

Ջերմօրէն կը շնորհաւորենք արուեստագէտին նոր այս բարձր մրցանակը:

ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ ՎԵՐՋ ԳՏԱՒ

20 Ապրիլ.– 37 օրերու գործադուլէ մը ետք ուսուցիչները ստանձնեցին իրենց պարտականութիւնները, եւ այսօր սկսան 1988 դպրոցական տարեշրջանի դասաւանդութիւնները –ի բաց առեալ 28 Ազգային Համալսարաններու, որոնց աշխատաւորական ընկերակցութիւնը կը շարունակէ ուժգնօրէն պահանջել վարձատրութիւններու բարելաւումը: Վաղը ժամը 19ին կառավարութիւնը CTERAի (կրթական աշխատաւորներու զարկաւորման ի խնդիր հանրակցութեան) պիտի ներկայացնէ Ապրիլ ամսուան համար 640 A.ի նուազագոյն սահմանի առաջարկը, աշխատանքի նախարարութեան մէջ, նախատեսուած ժողովի մը ընթացքին:

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՇԵՐ ՊԱՈՒԷՆ ՊԱՆԴՈԿԻ ՄԷՋ

Bauen Hotel եւ Arion Producciones պիտի սկսին «Աշխարհը Պաուէնի մէջ» շրջանը, ներկայացնելով «Հայ Գիշերը» ճաշկերոյթ-ներկայացում մը ուր ելոյթ պիտի ունենան հռչակաւոր «Շնորհալի» երգչախումբը, դեկավարութեամբ՝ Տիանա Սարաֆեանի, եւ «Գայանէ» պարախումբը, դեկավարութեամբ՝ Ափսիա Զօլաբեանի:

Գիտի հրամցուին հայկական ընտիր ճաշեր, Պատրաստութեամբ՝ փորձագէտ Աննա Պասմաճեանի: Արժէքաւոր եւ անսասան հայ ժողովուրդը պիտի ներկայացուի իր հայ ազատատենչ եւ հաւատացեալ նկարագրով: Այն հայ ժողովուրդը որ Արժանթինի մէջ կը ներկայացնէ որչափ սիրուած համայնք մը: Համարութեամբ՝ Ռուբ Ակրիքա Ֆերնանտէսի:

Տոմսերը ապահովել
BAUEN HOTELի մուտքին
CALLAO 360 - P. BAJA
Հեռաձայն՝ 45-6828

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ

ՎԱՀԷ ՋԸՆՆՈՂԵԱՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ Ա. ՏԱՐԵԼԻՑԸ

«ՄԵԾ ԵՐԱԶԻ ՃԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՅ»
ԳԵՐՍԱՄ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ – ՊԷՅՐՈՒԹ 1964

ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱՐԵՒՄՏԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

ԾԱՐ. ՆԱԽՈՐԴ ԹԻՒԷՆ

Անցնելէ առաջ Սան Սթեֆանոյի դաշինքին ու Պերլինի վեհաժողովին, անհրաժեշտ է քանի մը տողով նշել արեւմըտահայ ժողովուրդի կեանքին մէջ յառաջ եկած փոփոխութիւնները՝ անցնող դարու երկրորդ ու երրորդ քառորդներուն: Այդ փոփոխութիւնները որոշապէս կապ ունին օսմանեան տէրութեան մէջ սկսած բարեկարգչական շարժումին եւ սուլթաններ Մահմուտ Բ.ի, Ապտէլ Մեճիտի ու Ապտէլ Ազիզի «բարենորոգումներուն» հետ:

Նիկողոս Ա. ցարն էր առաջին ըսողը թէ՝ «Թուրքիան Եւրոպայի հիւանդ մարդն է»: Սակայն ցարէն առաջ Թուրքիոյ սուլթանը ինք, Մահմուտ Բ., գիտէր արդէն թէ իր կայսրութիւնը «հիւանդ» էր, փտած, ապականած ու սնանկութեան դուռը հասած: Ուստի, որոշած էր որոշ բարենորոգումներով «արդիականացնել» իր տէրութիւնը եւ զայն փրկել վերջնական կորուստէ: Անիկա ջարդեց ենիչերիները եւ վերջ տուաւ ենիչերիական կամայականութեան: Ապա ձեռնարկեց պետական վարչամեքենայի վերակազմակերպման:

Մահմուտ Բ. սուլթանը, որուն խորհրդականներէն էր ելեւմտագէտ Յարութիւն ամիրա Պեզճեանը, ժամանակ չունեցաւ լրջօրէն զբաղելու բարենորոգումներով. յունական ապստամբութիւնը, ռուս-թրքական պատերազմը, Մուհամմէտ Ալիի ըմբոստութիւնը, Իպրահիմ փաշայի արշաւանքները եւ այլն զինք տեւական տագնապի մատնեցին, եւ թոյլ չտուին իրեն որ «առողջացնէր հիւանդ մարդը»: Իր զաւակը, սուլթան Ապտէլ Մեճիտ, իր գահակալութեան սկիզբն իսկ՝ 1839ին հռչակեց Թանզիմաթը: Իբրեւ խորհրդական ունենալով ազատամիտ Ռեշիտ փաշան, երիտասարդ սուլթանը Կիւլհանէ քէօշկին մէջ ներկայացուց իր Խաթթը հիւմայունը, որով իր բոլոր հպատակներուն կը խոստանար օրէնքի առջեւ հաւասարութիւն՝ առանց կրօնական ու ցեղային խտրութեան, կեանքի եւ ինչքի ապահովութիւն, տուրքերու արդար բաշխում եւ այլն:

Թուղթի վրայ՝ աղուո՜ր խոստումներ... որոնք սակայն առ հասարակ մեռեալ տառ մնացին: Մոլլաներուն մոլեռանդութիւնը, փաշաներուն յետադիմութիւնը եւ օսմանեան պետութեան քայքայման գործընթացը պատճառ եղան, որ բարենորոգչական շարժումը լրջօրէն կաղար: Փոքրամասնութեանց չարաչահութեամբ վերապրող եւ զուտ մակաբոյծի կեանք ապրող օսմանցի տիրող դասը հակառակ էր որեւէ փոփոխութեան, եւ խափանարարութեամբ կը ձախողեցնէր բարեկարգութեան ամէն փորձ: Ի դերեւ ելան Մեճիտի եւ Ռեշիտ փաշայի ճիգերը, եւ նոյն բախտին արժանացան փորձերը յաջորդ սուլթանին՝ Ապտէլ Ազիզին, որ իր հարէմի 1300 կիներով զբաղելով հանդերձ, դեռ քիչ մը ժամանակ կը գտնէր «Թանզիմաթ»ով մտահոգուելու համար: Սուլթան Ազիզ, սակայն, «յառաջդիմասէր» վեհապետներուն վերջինն էր. իրմէ ետք սկսաւ համիտեան իշխանութիւնը, որ փորձեց ժամացոյցին սլաքը քանի մը դար ետ տանիլ:

Թէեւ «Թանզիմաթ»ը ձախողեցաւ ընդհանուր առմամբ, բայց բարենորոգումի այդ փորձերը որոշ յեղաշրջում յառաջացուցին արեւմտահայ ժողովուրդի կեանքին մէջ: Շնորհիւ «Թանզիմաթ»ի (բարենորոգումներու) ստեղծած մթնոլորտին եւ ընծայած դիւրութիւններուն էր, որ արեւմտահայ ժողովուրդի երիտասարդ առաջնորդները, «զարթօնքի սերունդի» անդամները, Օտեան, Ռուսինեան, Սերվիչէն, Իւթիւճեան եւ ուրիշներ, ի վիճակի եղան իրենց ազատամիտ գաղափարները զարգացնելու եւ մասամբ ալ գործադրութեան դնելու: Եւ այդ շարժումին կարեւորագոյն արդիւնքն էր Ազգային Սահմանադրութիւնը, որ ազգին կողմէ ընդունուեցաւ 1860ին, իսկ սուլթանական ֆերմանով պաշտօնականացաւ 1863ին:

Ազգ. Սահմանադրութիւնը կարելիութիւն կուտար արեւմըտահայերուն՝ ժողովրդավարական սկզբունքներով կազմակերպելու իրենց ներքին կեանքը եւ օրինաւոր հիմերու վրայ դնելու իրենց ազգային մարմինները, – աւելի նպաստաւոր պայմաններով՝ քան 1836ին ցարին շնորհած Պալաժենիան արեւելեան Հայաստանի մէջ:

Պէտք է նշել նաեւ, թէ «Թանզիմաթ»ի յառաջացուցած մթնոլորտը նպաստեց արեւմտահայ ժողովուրդի մշակութային գործունէութեան վերածաղկումին, – դպրոցներու բացումին, նոր գրականութեան մը ստեղծագործումին, թերթերու լոյսընծայումին եւ այլն: Նոյն ատեն հարկ է շեշտել, թէ այդ մթնոլորտը պատճառ եղաւ քաղաքական դիւրատեսութեան ու դիւրահաւանութեան: Արեւմտահայ մեր ղեկավարները սին յոյսերով օրօրուեցան, մեր խնդիրներուն լուծումները գտնել փորձուեցան օսմանեան բարեյաջողութիւններէն՝ անհրաժեշտ լրջութեամբ չմտահոգուեցան գաւառի մեր ժողովուրդի դժոխային վիճակով: Խօսքը առաւելաբար պոլսահայ այն ղեկավարներուն մասին է, որոնք իրենց դէմքը դարձուցած էին դէպի Փարիզ ու Լոնտոն եւ որոնք առ հասարակ անհաղորդ մնացին արեւելեան նահանգներու մեր ժողովուրդի ապրումներուն: Տարբեր էին, բնական է, Խրիմեան Հայրիկի եւ Մըկրտիչ Փորթուգալեանի տիպէն հայ գործիչները, որոնք մօտէն ծանօթ էին գաւառի պայմաններուն:

Իրողութիւնը այն է, որ մինչ պոլսահայերը յարաբերաբար հանգիստ ու ապահով կեանք մը կը վարէին եւ որդեգրած էին քաղաքական ռոմանթիք վարքագիծ մը, անդին, Հայաստանի թէ Կիլիկիոյ զանազան շրջաններուն մէջ, ժողովուրդը անտանելի կը գտնէր օսմանեան բռնակալութիւնը, տեւական անարդարութիւնն ու յափշտակութիւնը, եւ կը հետաքրքրուէր առաւելաբար հիմնական լուծումներ, որոնք իրեն պիտի բերէին ազգային փրկութիւն, կամ առնուազն՝ իբրեւ ազատ քաղաքացի ապրելու իրաւունք ու հնարաւորութիւն: Եւ երբեմն այնքան անհանդուրժելի կը դառնային թրքական կամայականութիւնները, որ հայ գիւղացիութիւնը կ'ընդվզէր ու կը պարզէր ըմբոստութեան դրօշ:

Այդպէս է, օրինակ, որ Զէյթուն 1862 թուականին ապստամբեցաւ, ծառացաւ օսմանեան բռնատիրութեան դէմ եւ ահեղ մարտերով զսպեց կայսերական ջարդարար բանակները: 1862 Օգոստոս 1ին Զէյթունի վրայ արշաւող Ազիզ փաշայի հսկայ բանակը ի զուր երազեց յաղթանակի ու կողոպուտի մասին. անոր ակռաները փշրուեցան հայկական անառիկ ամրոցի ժայռերուն դէմ: Ամբողջ աշխարհ հիացումով հետեւեցաւ ազատատենչ հայորդիներու գոյամարտին: Եւ ազատագրական տենդի ու հայրենասիրական խանդավառութեան ալիք մը պարուրեց ամբողջ հայութիւնը, Կիլիկիայէն մինչեւ Կարին ու Թիֆլիս, եւ մինչեւ... Ճաւա՜, ուր մայրաքաղաքի՝ Պաթաւիոյ (այժմ Ճաքարթա) հայ գաղութը, Մայր Հայրենիքէն բազմահազար մղոն հեռուները, բռնկեցաւ հայրենասիրութեան կրակով, հանգանակութեան ձեռնարկեց ի նպաստ զէյթունցիներու, եւ յետագային պատրաստակամութիւն յայտնեց մեծ զոհողութիւններ յանձն առնելու՝ վասն ազատագրութեան:

Զէյթունի դիւցազնական ինքնապաշտպանութիւնը պատճառ եղաւ, որ եւրոպական տէրութիւններ միջամըտէին ու դիւանագիտական ճամբով կեցնէին արիւնահեղութիւնը: Զէյթուն յաղթեց, եւ իր յաղթանակով ներշնչեց ազատութեան սիրահար բոլոր հայերը: Սակայն կիլիկեան այդ արծուըբոյնի ապստամբութիւնը մնաց առանձին դրուագ մը, լուծում չբերաւ Հայկական Հարցին, ու բարեփոխութիւն չարձանագրուեցաւ գաւառի ժողովուրդի կեանքին մէջ:

ՄԱՀ՝
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԷՕՀՄԷԼԵԱՆԻ

Կիպրոսէն, խոր ցաւով կ'իմանանք մահուան գոյժը՝ վաստակաւոր մանկավարժ եւ ուսուցիչ, թարգմանիչ, ազգային գործիչ եւ բարերար՝ Ընկեր Յովհաննէս Շէօհմելեանի, Չորեքշաբթի 24 Փետրուարին, 81 տարեկան հասակին:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ 27 Փետրուարին, կէսօրուան ժամը 2,30ին, Նիկոսիոյ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ, իսկ թաղումը՝ Նիկոսիոյ ազգային գերեզմանատունը:

1965էն սկսեալ մինչեւ իր մահը Մելգոնեան Հաստատութեան հոգաբարձութեան անդամ էր Շէօհմելեան, 1982էն սկսեալ վարելով նաեւ հաստատութեան կրթական վերատեսուչի, Ազգ. Թեմական ժողովի փոխ-ատենապետի պաշտօնները:

Յարգուած մանկավարժն ու կրթական այս գործիչը նաեւ բարերար անդամ էր Հ.Բ.Ը. Միութեան: Արդարեւ, 1980-ական թուականներուն ան իր ամբողջ խնայողութիւնը կը կտակէ մեծ Միութեան՝ հաստատելով հիմնադրամ մը ուսուցիչներու պատրաստութեան համար:

Թարգմանիչ եւ գրականագէտ, հրատարակած է ան հինգ հատորներ. 1) Անգլերէն լեզուի դասագիրք մը, 2) Ուիլիըմ Սարոյեանէն պատմըւածքներ, 3) նոյն հեղինակին «Մարդկային կատակերգութիւն», 4) «Թիրի էփըլզ Ֆրամ Հեվըն» խորագրով հայ ժողովրդային հեքիաթներու փունջ մը եւ 5) իմաստասիրական ուսումնասիրութիւն մը՝ «Թիրի էսսէյզ ան Փլէյթօ'զ Ռիփապլիք»: Հրատարակութեան համար պատրաստ ունի նաեւ զանազան գործեր՝ յատկապէս Սարոյեանի ստեղծագործութիւններէն թարգմանութիւններ:

Իր մահով կը փակուի կարեւոր էջ մը Միջին Արեւելքի եւ յատկապէս Կիպրոսի ազգային-կրթական կեանքի տոմարէն: Հայ դպրոցի ու դըպրութեան նուիրեալ մըն է որ, այսպէս, կը հեռանայ մեզմէ՝ քաղցր յիշատակներ եւ վաստակ մը ձգելով իր ետին:

Մեր խորազգած ցաւակցութիւնները իր հարազատներուն, Հ.Բ.Ը.Մ.ի ամբողջ ընտանիքին, Մ.Կ.Հ.ի հոգաբարձութեան եւ տնօրէնութեան, ինչպէս նաեւ իր հարիւրաւոր աշակերտներուն:

«ՍԱՐՏԱՐԱՊԱՏ»

ՀԱՅ ԾԷՍՈՎ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ
ՀԵՌԱՏԵՍԻԼԷ

Մայիս 1ին առաւօտեան ժամը 9ին զանձալ 11ի մատուէն պիտի պատկերասփռուի հայածէս հայրապետական Ս. Պատարագ զոր պիտի մատուցանէ
Նորին Գերերջանիկ Տէրութիւն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Պ. ԺԸ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
Կաթողիկոս-Պատրիարք Մեծի Տանն Կիլիկիոյ
Ապրիլ 24ի Նահատակներու յիշատակին եւ իր պատգամը պիտի ուղղէ ամերիկահայութեան

Դիւան Հայ Կաթողիկէ Առաջնորդարանի - Պուէնոս Այրէս, Ապրիլ 21, 1988

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՈՂԲԸ

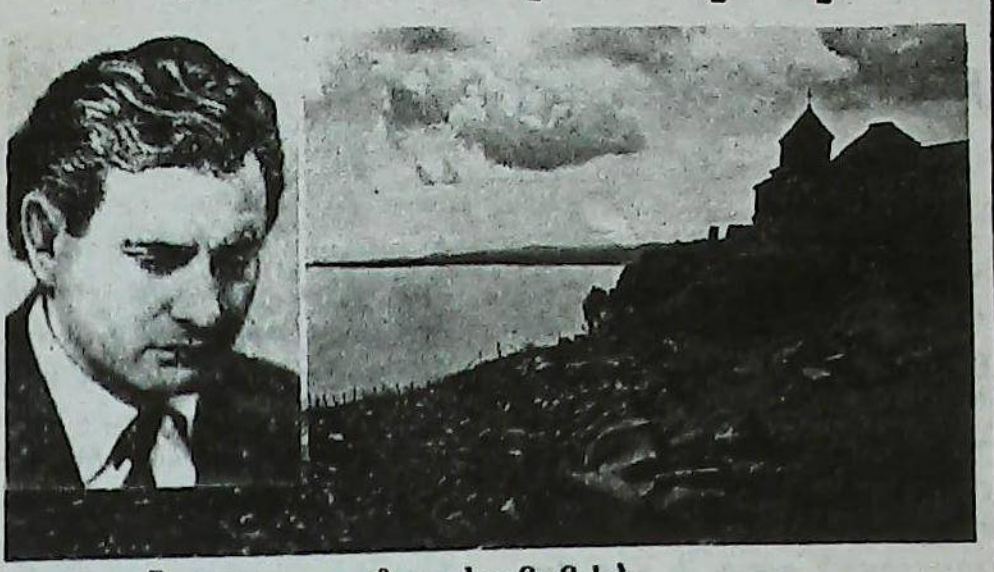

Ղարաբաղը մօրս կանչն է՝
Ինձ է կանչում յոյսով տրտում.
Ղարաբաղը իմ կակաչն է՝
Կարմիր, բայց սեւ ունի սրտում:

Դու էլ դառած կռուածաղիկ, իմ բալիկն էս, ա՛յ Ղարաբաղ,
Մեղրդ օտար մեղուին տուող, իմ ծաղիկն ես, հա՛յ Ղարաբաղ,
Հայաստանից քեզ պոկողը Հայաստանի եղբայրը չէ,
Երկուսիս մէջ դու էլ մոլոր իմ բալիկն ես, վա՛յ Ղարաբաղ:

Քանի՛ բաժան դաժան տարի հայ բերանիս ախ ես դառել,
Փոխել Հայոց անունդ Արցախ, օտար Ղարաբաղ ես դառել,
Դառել օտար ջաղացին ջուր, ազգիդ սրտին դաղ ես դառել,
Էլ չեմ կարող վիշտս լռել, վա՛յ ինձ ու քեզ, հա՛յ Ղարաբաղ:

Դեռ էլ գլխից Հայոց հող ես, աստուածընծայ իմ լեռնաձոր,
Քո դրախտից ձեռ քաշող Հայն Հայոց վայն է, ո՛վ մեծրածոր,
Թէ եղբայր են, ինչո՞ւ են քեզ մեր մէջ դարձրել կռուախնձոր,
Աստուածընծան ինչպէ՞ս թողնես սատանային, վա՛յ Ղարաբաղ:

Կը թառամես անտիրական, այգեպանիդ ձեռքից զատուած,
Շիքեաստի ես խառուած լսում՝ Կոմիտասիդ երգից զատուած,
Քեզ չի թողնի մնաս՝ մայր Սեւանիդ գրկից զատուած,
Քեզ կուլ կը տան մուղամները, լաւդ կ'անեն զառ, Ղարաբա՛ղ:

Դու չես ջոկուել, խլել են քեզ, որ մոռանաս երգերն Հայոց,
Ձորերիդ պէս խորացել են քո կորուստով վէրքերն Հայոց,
Ա՛խ, երբ պիտի լեռներիդ վեր բռունցքուեն ձեռքերն Հայոց,
Որ չդառնայ Հայոց արիւծն օտար ծովին ճայ, Ղարաբա՛ղ:
Բա՛ց աչքերդ, անդո՛ւնդը տես, ե՛կ, մի՛ ձուլուիր օտար զարմին,
Իմ տարագիր Հայոց կռունկ, ե՛կ, խառնուի՛ր քո երամին,
Մեզ չի կարող մահն էլ զատել, մի ոգի ենք ու մի մարմին,
Դու իմ Ղարսի, իմ Սասունի, իմ Մասիսի թայ, Ղարաբա՛ղ:

Մենակ դու չես, որ դիմանամ, եօթը դրախտ ունեմ խլուած,
Վանայ ծովը, Ղարսն ու Վանը, Սիփան սարը, Անին փլուած,
Հայկ Նահապետ Մասիսի հետ դեռ բանտում են՝ ծունկը ծալուած,
Տարտարոս է Տարօնը դեռ, ո՞ւր ես, Աւարա՛յր Ղարաբաղ:

Ախ, ե՞րբ պիտի ելնես բանտից՝ Նախիջեւանի ձեռքից բռնած,
Տուն գաս յաւէտ Մասիսի հետ, Ղարս ու Վանի ձեռքից բռնած,
Որ ազգովին Մասիս ելնենք, քարաւանիս ճառից բռնած,
Նորից ազգի աւազանում հայ մկրտուես, հա՛յ Ղարաբաղ:

Ասում են՝ թէ չէն է կեանքդ, առանց ազգի չէն ի՞նչ անեմ,
Երբ չի դնգում Հայոց լեզուով՝ գինով թասի ձէնն ի՞նչ անեմ,
Հիւսխն ինքն էլ սառցալուռ է, էլ իմ անզօր քէնն ի՞նչ անեմ:
Գինիդ օտար թասն է խմում, արցունքդ՝ Հայը, վա՛յ Ղարաբաղ:

Բարեկամը, որ քեզ խլեց, էլ թշնամին բան կը տա՞յ ետ,
Թէ լուռ մնայ քար աշխարհը՝ չարը Ղարս ու Վան կը տա՞յ ետ,
Ի՞նչ դուռ բախեմ, որ ծիծաղեմ, ասեմ՝ Նախիջեւան կը տայ ետ,
Մոլորուել եմ ես էլ քեզ պէս, պիղծ է աշխարհն, ա՛յ Ղարաբաղ:

Քանի իմ հողն ինձ չէք տուել՝ ձեզ յեղուզակ պիտի ասեմ,
Աւարայրի Վարդան դառած՝ ես ձեզ Վասակ պիտի ասեմ,
Երբ իմ բոլոր հողերն ինձ տաք՝ ձեզ հրեշտակ պիտի ասեմ,
Պիտի պաշտեմ ողջ ազգերիդ, երբ որ չասեմ վա՛յ Ղարաբաղ:

Դու էլ Հայոց գրկից խլուած իմ բալիկն ես, ի՛մ հեռաւոր,
Պռնկաչուրթ բախտիս ոտքին, խաղալիք ես, ի՛մ լեռնաձոր,
Բայց ինչքան էլ, բալիկիս պէս դու էլ մնաս կռուախնձոր:
Շիրազն ասաց՝ աշխարհն անցիր, հայ զալիք ես, հա՛յ Ղարաբաղ:

Թէկուզ քեզ համար իմ Արցախուհի,
Թէկուզ եւ մի զոյգ աչքերիս համար,
Թէկուզ եւ ընկնեմ, իմ սուրբ հայուհի,
Թէկուզ վշտակախ յօնքերիդ համար
Պիտի ազատեմ իմ Արցախն համայն,
Որ է՛լ Ղարաբաղ չկոչէք նրան...

ՂԱՐԱԲԱՂԸ ՏՈՒՆ ՊԻՏԻ ԳԱՅ

Սիրտս է դողում...
Զգացումով մի անծանօթ
Երբ աշխարհի լուրերի մօտ
Ազգիս լուրն է գրաշարւում...:
Երբ լսում եմ հայի կամքն է ոտքի կանգնել
Արդարութեան շու՛նչն է յառնել,
Հայատրոփ կուրցքս է ծփում
Ինքնութիւնով հոգիս լցւում,

Բայց քիչ յետոյ վախենում եմ ու սարսափում
Թէ չլինի նորից խաբուենք,
Ուրիշների սիրոյն զոհուենք,
Անիրաւի զոհը դառնանք:

Չմոռանա՛նք ազահութեան դարն է հիմա
Էլ խիղճ չկայ,

Մեր պահանջը արդարացի
Հրեշտակի թեւով անգամ թէ վար իջնի
Արար աշխարհ այդ կ'ուրանայ
Երբ իր շահը նա չունենայ,
Պիղատոսի նման հեռւում
Իր ձեռքերը կը լուանայ:

Էլ ոտխի ջարդից հիմա չեմ վախենում,
Կռւում եմ ես իմ զէնքերով հատու ու նոր,
Բարեկամիս... հարեւանիս նեգ դաւից եմ ես
սարսափում...
Որ սիրելով կանաչ ծառն է բախտազրկում:

Արեան ծարաւ աշխարհն հիմա
Թող խմանայ
Մահուան միջից մենք կը քայլենք, որ կեանք գտնենք
Մեր ծիլ դարձած վառ յոյսերը պիտի ծաղկեն:

Եկ չթողնենք հողեր խլուեն,
Եկ չթողնենք տներ փլուեն
Էլ չենք ուզում սիրտ՝ միացող,
Էլ չենք ուզում որբեր բեկուած, մղկտացող.
Աղէտը դեռ հայի շեմքից չհեռացած
Ետ է գալիս արնակալած...:

Մեր մայրերի արցունքները նոր ցամաքից,
Մեր պապերի դիակները նոր է իջել խաչափայտից
Մշուշի մէջ մեր սարերը նոր են պարզուել,
Հայոց հողը՝ տաք արիւնը դեռ չի մարսել.
Քանի սերունդ նորից զոհենք ու համբերենք
Արեա՛ն գնով հող պահանջենք ու աղերսե՛նք:

Դեռ մեր ճակտին խոր վէրերի հեքիաթը կայ
Արնածլած վարդերը կան,
Որ անժպիտ մեզ են ժպտում...,
Ղարաբաղի ցաւերը կան:

Թոռնիկները մեր զոհերի վկաներն են
Արնաթաթախ պաղ ձեռքերի՝
Կեանք աղերսող սրտաճմլիկ աղաղակեն:

Բաւ է լռենք, կամ զուր կռուենք,
Մենք խեղդուողի անյոյս ձեռք չենք
Որ ալեաց լոյծ փրփուրներից փրկանք խնդրենք
Հողին, հողի՛ն պիտի փարուենք
Արմատներով իրար կապուենք, լեռներ շարժենք
ՂԱՐԱԲԱՂԸ ետ տուն բերենք:

ՇՈՂԻԿ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

«ԿԱՈՒՉՈՒԿ 1» ՎԵՐՋՆԱԿԱՆԱՊԷՍ ԿԸ ՓԱԿՈՒԻ 29 ԱՊՐԻԼԻՆ

Հայաստանի ճզախէժի Նաիրիտ գործարանին ա. մասը, «Կաուչուկ 1», որ Երեւանի օդին ապականման գլխաւոր պատճառներէն մէկն էր, վերջնականապէս պիտի փակուի Ապրիլ 29ին, Հայաստանի կառավարութեան 2 Ապրիլի առած որոշումով: Այս ձեւով վերջի պիտի գտնէ գործարանին հին արտադրութիւնը:

Նոյն առթիւ Նախարարաց Խորհուրդը Նայիրիտ 2-ի պատասխանատուներուն յանձնարարած է լրացուցիչ միջոցներու ձեռնարկել ապահովելու համար բնապահական ուղղութեամբ նախատեսուած միջոցառումները:

«Կաուչուկ 1»ի շէնքը պիտի յատկացուի ժողովրդական սպառման արարկաներու:

ՀԻՆԳ ՀԱՅ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏՆԵՐ ԱՆԴԱՄ Կ'ԸՆՏՐՈՒԻՆ Ս. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԿԱՃԱՌԻՆ

Ս. Միութեան Արուեստի Ակադեմիայի վերջին ընտրութիւններուն Կաճառին լիիրաւ անդամ ընտրուած են նկարիչներ Յակոբ Յակոբեան, Լավինիա Պաշպէօիւք-Մելիքեան եւ Յովհաննէս Զարդարեան: Քանդակագործութեան բաժանմունքին լիիրաւ անդամ ընտրուած է Կ. Ջուպարեան, իսկ թղթակից անդամ՝ Արա Յարութիւնեան:

Առաջին անգամն է որ հայրենի նկարչութիւնը եւ քանդակագործութիւնը նման կարեւոր թիւով մը – հինգ հոգի – կը ներկայացուի Ս. Միութեան Ակադեմիային մէջ:

ՄԵՂՐԻ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԸ

Հայաստանի պատմութեան եւ մշակոյթի յուշարձաններու պահպանութեան եւ օգտագործման գլխաւոր վարչութիւնը «Հայաստան» հրատարակչութեան հետ հայերէն եւ ռուսերէն լոյս ընծայած է Մուրադ Հասրաթեանի «Մեղրու շրջանի յուշարձանները» գրքոյկը: Գործը ուշագրաւ է անով որ Մեղրիի շրջանի յուշարձաններուն վրայ ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ մասնագէտներու ու սկիզբ կը դնէ անոնց գիտական աւելի մանրամասն ուսումնասիրութեան, հետազօտութեան: Մեղրի բնակելի շրջան էր քարէ դարէն իսկ Ք. Ա. Զ. դարուն արդէն կը գտնուէր հայկական միասնական պետութեան մէջ. յետոյ արտաշէսեաններու եւ արշակունիներու թագաւորութեան կազմին մէջ, որպէս Արեւիք գաւառը: Ցեղազային այս շրջանի բնակչութիւնը լայն մասնակցութիւն ունեցած է Դաւիթ Բէկի գլխաւորած ազատագրական շարժումին: 1805-ին միացած է Ռուսաստանի: Մեղրի հարուստ է պատմական յուշարձաններով, ծանօթ են Մեղրիի եւ Տաղտունի քառամոյթ գմբէթաւոր բազիլիկները, թաղածածկ սրահներով Կուրիսի, Գուդեմնիսի, Լիճքի, Վահրավարի, Ագարակի եկեղեցիները, Լիճքի ու Վանքի կամուրջները, Շուանեձորի ջրանցոյցը եւայլն:

Նոյնանուն աւանը ունի Ս. Աստուածածին եկեղեցի (ԺԷ. դար) որ քառամոյթ գմբէթաւոր բազիլիկ է, ինչպէս նաեւ նոյն դարէն Մեղրիի վանքի Ս. Յովհաննէս եկեղեցին: Նշանաւոր է Մեղրիի բերդը որ կը յիշուի 1083-ին. վերակառուցուած է ԺԸ. դարուն:

Մ. Հասրաթեան մանրամասնօրէն քննած է շրջանի բոլոր յուշարձանները. [illegible]ուած է չափագրութիւնները, սեւ – ճերմակ լուսանկարները:

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂ ՊԻՏԻ ԸՆԴՈՒՆԻ ԵՐԵՒԱՆԻ ՀԵՌԱՏԵՍԻԼԸ ՄԱՅԻՍԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ՇՐՋԱՆԻ ՎԵՐԱՇԻՆՈՒԹԵԱՆ

Շուրջ երկու չաբաթ տեւող աննախընթաց գործադուլէ ետք, Ղարաբաղ դանդաղօրէն վերադարձաւ իր բնականոն կեանքը: Գործարանները վերսկան աշխատիլ եւ աշակերտները վերադարձան դպրոց:

Ղարաբաղցիին խօսակցութեան նիւթն է այն բոլոր ծրագիրները, որոնք խոստացած են Մոսկուայի կողմէ: Այս ուղղութեամբ՝ կեդրոնական կառավարութիւնը ամէն միջոց ձեռք առած է, որ առնըուազն կարգ մը անհրաժեշտ պահանջքներ անմիջապէս գոհացում գտնեն:

Մի քանի չաբաթէն, Մայիսի առաջին օրերուն, Ղարաբաղ պիտի ստանայ Երեւանի հեռատեսիլին հաղորդումները: Այս ուղղութեամբ ինքնավար Շրջանի կեդրոն Ստեփանակերտի մէջ հանդիպում մը ունեցած են Ս. Միութեան հաղորդակցութեան նախարար Վ. Շամշին Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի իր պաշտօնակիցներուն հետ: Այս առթիւ հայ նախարարը՝ Հ. Միրզոյեան յայտարարած է Արմէնփրէս-ի թղթակիցին, թէ «հանդիպման շնորհիւ ստորագրուեցաւ արձանագրութիւն, որու համաձայն Ստեփանակերտի, Ակերաքի, Շուշիի եւ յարակից շրջաններու բնակիչներու արդէն ընթացիկ տարուան Մայիսի առաջին օրերուն պիտի կարենան դիտել հայկական հեռուստատեսութեան հաղորդումները»: Նոյնպէս նախատեսուած է Ղարաբաղի հեռատեսիլի ընդունման գօտիի յետագայ ընդլայնման աշխատանքներու ծրագիրը, ինչպէս նաեւ ձայնասփիւռի հաղորդումներու կազմակերպութիւն, ու Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի միջեւ միջքաղաքային հեռաձայնային գիծերու զարգացում:

Նախատեսուած է նաեւ Անդրկովկասի երեք հանրապետութիւններու – Հայաստան, Վրաստան, Ատրպէյճան – հեռատեսիլի հաղորդումներու փոխանակում:

Լեռնային Ղարաբաղի շինարարական աշխատանքներուն իր մասնակցութիւնը կը բերեն հայրենի մասնագէտները: Վանքերու, յուշարձաններու վերանորոգման աշխատանքներուն պիտի մասնակցին Երեւանի հմուտ քարագործ վարպետները: Ստեփանակերտի ճարտարապետական ճեւաւորման մէջ իրենց գործօն մասնակցութիւնը պիտի բերեն հայ ճարտարապետները, որոնք արդէն գացած են տեղւոյն վրայ ուսումնասիրութիւններ կատարելու: «Երեւանի նախագիծ»ի ճարտարապետները պիտի պատրաստեն կառուցուելիք մարզային կեդրոնի եւ մշակոյթի պալատի յատակագիծերը:

Այս վերջին ծրագրին չինարարութեան պիտի մասնակցին Երեւանի որմնադիր վարպետները: Ղարաբաղ պիտի ուղարկուի տուֆ քար եւ չէնքերու երեսապատման նիւթեր:

Երեւան անհրաժեշտ օգնութիւն ցոյց պիտի տայ նաեւ Ինքնավար Մարզի քաղաքաշինական այլ խնդիրներու լուծման համար: Արդէն համաձայնութիւն գոյացած է, որ ուղղակի երեւանցիներու մասնակցութեամբ իրականացայ մարզային կեդրոնի գլխաւոր փողոցներու մէկուն կառուցապատման ու բարեկարգման նախագծումը:

Երեւանի քաղաքապետութիւնը, իր կողմէ, գործօն կերպով պիտի մասնակցի Ստեփանակերտի կառուցման եւ քաղաքային տնտեսութեան զարգացման շարք մը հարցերու լուծման:

* * *

Կառուցուելիք նոր գործարաններուն եւ ճեռնարկութիւններուն տեղաբաշխման հարցը կը հետազօտէ զարաբաղցին, որ ուշադիր է որ նոր գործարաններ չվնասեն շրջանի առողջապահական–բնապահական մթնոլորտը:

Սումկայիթի եւ այլ քաղաքներու հակահայ «Բոկրոմ»ներու յանցագործներուն քննութիւնները կը շարունակուին: Այժմ սարսռազդեցիկ մանրամասնութիւններ երեւան կ'ելլեն կատարուած ոճիրներուն մասին: «Ուաշինկթըն Փոսթ»ի Մոսկուայի թղթակիցը Ապրիլ 4ին արձանագրած է սովետական »Նովոսթի» լրատու գործակալութեան անօրէնին՝ Վալանթին Ֆալինի յայտնութիւնները: Սովետական վերոյիշեալ պատասխանատու անձնաւորութիւնը, որ կուսակցութեան կեդրոնական կոմիտէին թեկնածու անդամ է, յայտնած է որ «հայ մը մորթազերծ եղած է նախքան իր մահը··· Հայ կնոջ մը կուրծքերը կտրուած են եւ զայն բռնաբարած՝ նախքան իր մահը··· 12 կիներ բռնաբարուած են ··· 197 անձեր ծանրօրէն վիրաւորուած»: Ֆալինի համաձայն գլխաւոր ոճրագործները մահապատիժի պիտի արժանանան:

«Շրջանի մը մէջ, ուր մահմետական ատրպէյճանցիներու եւ քրիստոնեայ հայերու միջեւ կրօնական գետնի վրայ երկար բախումներ պատահած են, – կ'ըսէ Ֆալին, – ատրպէյճանցի ղեկավարներ քանդեցին հայերու եկեղեցիները, սակայն պահեցին մզկիթները ատրպէյճանցիներուն համար»:

ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԻ ՀԱՅ ԶՈՀԵՐՈՒՆ ԹԻԻԻՆ ՇՈՒՐՋ

կը թուի թէ Ատրպէյճանի մէջ ազերիներու կողմէ գործադրուած ջարդերուն զոհ հայոց թիւը տարբեր թուաններ պիտի ունենայ մինչեւ այն օրը, երբ կարելի պիտի ըլլայ իրականութեան համապատասխանող վկայութիւններ ստանալ Հայաստանէն:

Այս առընչութեամբ, Փոստոնի «Հայրենիք» օրաթերթի Մարտ 30ի թիւին առաջին էջին վրայ տեղ գտած է Ամերիկայի Արեւելեան Թեմի Առաջնորդ Թորգոմ Արքեպս. Մանուկեանի վերաբերեալ հետեւեալ տողերը.– «Նիւ Եորէնն աղբիւրի մը համաձայն, Թորգոմ Արքեպս. Մանուկեան, Ամենայն Հայոց Հայրապետին հետ ունեցած մի քանի օր առաջ հեռաձայնային խօսակցութեան ընթացքին, յայտնած է թէ Սումկայթի եւ այլ քաղաքներու մէջ հայերու գոհերու թիւը 1000ի մօտ է: Լուրը մեզի փոխանցած է էջմիածնական շրջանակէն»:

Վերոգրեալ լուրը ստուգելու համար հաղորդակցութեան մէջ մտանք Առաջնորդ Սրբազանին հետ, որ մեզի յայտնեց թէ 1000 սպանեալներու թիւը իրեն չէր հաղորդուած ոչ Վեհափառ Հայրապետին եւ ոչ ալ Ս. Էջմիածնէն, այլ՝ գերմանահայ աղբիւրներէ: Հետեւաբար հրատարակած թիւը ոչ պաշտօնական եւ ոչ ալ կիսապաշտօն բնոյթ ունի, այլ միայն կ'արտայայտէ գերմանահայ անհատներու ենթադրութիւնը:

ԿԸ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒԻ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՇՈՒՇԻԻ Ս. ԱՄԵՆԱՓՐԿԻՉ ԵԿԵՂԵՑԻՆ



Շուշին՝ Լեռնային Ղարաբաղի պատմական նշանաւոր քաղաքներէն է, ԺԸ–ԺԹ դարերուն հայ մտքի գլխաւոր կեդրոններէն մէկը՝ մշակութային, կրթական եւ գիտական բարգաւաճ կեանքով, հայ ազգային դարաւոր ասպետութիւններով: Շուշին նշանաւոր էր նաեւ իր եկեղեցիներով, մանաւանդ Գազանչեցոց թաղամասի Ս. Ամենափրկիչով, որ իր չափերով հայկական ամենամեծ եկեղեցիներէն մէկն է:

Ս. Ամենափրկիչը կառուցած է 1868–87 թուականներուն: Քառամոյթ գմբէթաւոր տաճարի յօրինուածք ունի, կիսաշրջանաձեւ արեւելեան խորանով եւ երկու կողմերէն երկյարկանի աւանդատուներով: Կառուցուած է զարաբաղեան սրբատաշ կրաքարով՝ բարձր գմբէթով: Բազմահիւսք գաւիթներ խաչասրահներու չորհիւ Ս. Ամենափրկիչը դարձած է Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարը յիշեցնող խաչաձեւ – գմբէթաւոր կառոյց: Նշանաւոր է եռայարկ զանգակատունը, որու առաջին յարկի չորս անկիւններուն եղած են հրեշտակներու քանդակներ, որոնց երկուսը կործանուած են:

Այժմ մեծ աշխատանք կը տարուին վերականգնելու ժԹ դարու հայ ճարտարապետութեան այս եզակի նմուշը՝ տաճարին վերադարձնելու իր նախկին հմայքն ու փառքը:

ԸՍՏ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՆԱԽԿԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼԻ ՄԸ

«ՍՈՎԵՏՆԵՐը ԿԱՐՍԻ, ԱՐՏԱՀԱՆԻ ԵՒ ԷՐԶՐՈՒՄԻ ԻՐԵՆՑ ՊԱՀԱՆՋՔԷՆ ՉԵՆ ՀՐԱԺԱՐԱԾ»

Սովետ Գաղտնի Գործակալութիւն՝ Գա–կէ–Պէի նախկին անդամ մը, Իլիա Ցիրգկուով, որ 1980ին Սպանիա ապաստանած է, «Գաղտնի Գործակալ» խորագրով իր գրքին մէջ գրած է թէ Սովետները միշտ կը պահեն կարսը, Արտահանն ու Էրզրումը պահանջելու իրենց ցանկութիւնը: Այս նպատակին հասնելու համար ալ Սովետները միշտ Արեւելեան Անատոլուի մէջ խռովութիւններ կը պատրաստեն ու կը քաջալերեն: Գա–կէ–Պէ չատ դիւրութեամբ կը թափանցէ Թրքական Դեպարտամենտէն ներս եւ լայն տեղեկութիւններ կը քաղէ հոնկէ՝ Արեւմտեան երկիրներու մասին:

Նախկին գործակալը, որ երեսուն տարի աշխատած է Գա–կէ–Պէի մէջ, իր յուշերուն մէջ կը պնդէ, թէ Սովետները երբեք չեն մոռցած որ Թուրքիա գերմանացիներու հետ գործակցած է Բ. Աշխարհամարտի ընթացքին: Այդ պատճառաւ Սովետները միշտ թշնամի են Թուրքիոյ: Գրքին հեղինակը կ'ըսէ թէ իրեն պարտականութիւն յանձնուած էր Արեւելեան Անատոլուի մէջ խռովութիւններ պատրաստել են հակաթուրք քարոզչութիւն ընել:

1928 **60-ԱՄԵԱԿ՝ ԱԴԱՄԱՆԴԵԱՅ ՅՈՒԲԵԼԵԱՆ** 1988

Կազմակերպութեամբ Ֆլորէսի Վարագայ Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ
Տիկնանց Յանձնախումբի

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ - ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Կը դասախօսէ **Արժ. Տ. Արշամ Ա. Քհնյ. Պոզոյեան**

Նիւթ՝ Ս. Պատարագի Մեկնութիւնը

Տեղի կ'ունենայ **Ուրբաթ 17 Յունիս 1988, ժամը 16ին**

Վարժարանի «ԵԴ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ»ի սրահին մէջ

Սիրով կը հրաւիրենք մեր գաղութի բոլոր մեր մայրերն ու քոյրերը.

ԽՈՍԷ ՄԱՐԹԻ 1562

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Սարգիս Կ. Սողանալեանի Գրասենեակէն
Մայամի - Ֆլորիտա
Ապրիլ 20, 1988

Ֆլորիտայի Հարաւային շրջանի Ամերիկեան Դաշնակցային ատեանը այս շաբթուայ սկիզբին չեղեալ հռչակեց միջազգային կշիռք ունեցող վաճառական, գործի տէր, զէնքի վաճառական եւ երեւելի բարերար ու բարեգործ Սարգիս Կ. Սողանալեանի դէմ ամբաստանութիւնները, նախաձեռնուած Ոգելից Ըմպելի, Ծխախոտ եւ Զէնքի Գրասենեակի կողմէ, 1986 Սեպտեմբեր ամսու մէջ.

Ամերիկեան Շրջանային Դատաւոր Էտուըրտ Տէյվիս, վերոյիշեալ Կառավարական Գրասենեակին դատը կամ ամբաստանագիրը չեղեալ յայտարարեց Պրն. Սողանալեանի դէմ, յենելով այն իրականութեան վրայ թէ Ամերիկեան Դատախազութիւնը որեւէ փաստարկութիւն մէջտեղ չի բերաւ հաստատելու ամբաստանութիւնները Պրն. Սողանալեանի դէմ որ ամբաստանագրի բանաձեւին մէջ նշուած էին.

Պրն. Սարգիս Սողանալեան, յաջորդական ունկնդրութեանց ընթացքին, փաստարկեց թէ ամբողջ հարցը արդիւնք էր անուշադրութեան մը, ոչ միտումնաւոր, Պէլ Հէլիքոփթըր ընկերութեան պաշտօնեայի մը կողմէ որ թերացած էր ձեռք ձգել կառավարութենէն արտօնութեան հրամանագիր մը խնդրոյ առարկայ ուղղաթիռին համար որպէսզի զէնք փոխադրելու գործածութեան ծառայէ. Սոյն պաշտօնեան անհրաժեշտ չէ գտած այս հրամանագիրը ստանալու քանի որ ուղղաթիռը նախապէս Արտաքին Գործոց Նախարարութենէ արտօնութիւն ստացած էր որ Պէլճիքայէն հոս, Մայամի իջնէր.

Պրն. Սողանալեան, ուղղաթիռը արտադրող ընկերութեան ներկայացուցիչի հանգամանքով, համաձայն գտնուած էր իր օդանաւային ընկերութեան կայարանին մէջ տեղ տալ ուղղաթիռին, իբր ծառայութիւն եւ ոչ իբր շահու աղբիւր, որմէ յետոյ ան ծախուած է Հարաւ Ամերիկեան երկիր մը.

Նորայր Մելքիսէթեան,
Սարգիս Սողանալեանի Հայկական Գրասենեակի
Պատասխանատու - Վարիչ

«ՌՈՒՏԻՔ, ԱՐՑԱԽ ԵՒ ԽԱՉԷՆ»...

Հայաստանի Դիլիջանի շրջանէն հայ մայր մը, 24 Մարտին ծնունդ տուաւ երրորեակի, երեքն ալ՝ մանչ:

Երջանիկ ծնողքը՝ Մարտիկ եւ Վերջանոյշ Յակոբեան որոշեցին իրենց զաւակները կոչել Ղարաբաղի հինգ շրջաններէն երեքին անունով - *Ռուտիք, Արցախ եւ Խաչէն:*

13-ՐԴ ԱՂԱՒՆԻՆ՝ «ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԱՆԸՆԿՃԵԼԻ ՈԳԻԻՆ ՀԱՄԱՐ»



Զատիկի Կիրակին Նիւ Եորքի Ս. Վարդան Մայր Տաճարի գաւիթէն 18 սպիտակ աղաւնիներ ազատ արձակուեցան: Տասներկուքը կը խորհրդանշէին առաքեալները, իսկ 13րդը՝ ի յարգանս Ղարաբաղի Ս. Գրիգորիսի, որ թոռն է Լուսաւորիչին:

Վերջին աղաւնին, զոր երկինք կ'արձակէ Առաջնորդ Թորգոմ Արքեպս. Մանուկեան, կը ներկայացնէր «ոգին Ղարաբաղի հայերուն, որոնք վերամիացում կ'ուզեն հայրենիքին հետ»...

ՏՐՈՒԱԾ ԼՈՒՐԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Գրեց՝ ՎԱՐՈՒԺԱՆ ԱՃԷՄԵԱՆ

«Սարտարապատ», 16 Մարտի թիւին մէջ տուաւ "New York Times" թերթէն ստացած լուր մը, որուն չենք գիտեր որքան ուշադրութիւն դարձուց ընթերցող հասարակութիւնը: Մեզ շահագրգռող հետեւեալ տողերը կը վերատպենք.

«Ռէկընի վարչութեան պատասխանատու շրջանակներ կը տեղեկագրեն Սովետ Միութենէն արտագաղթել փափաքող հայերու թիւին զօրաւոր աճը, եւ Արտաքին Գործոց Նախարարութիւնը պատրաստած է անոնցմէ 12.000ը Միացեալ Նահանգներու «–իբրեւ ապաստանեալներ–» ընդունելու առաջարկ մը: Այս ծրագիրը կը թելադրէ որ Նախագահ Ռէկըն սկսի «շուտափոյթ» (ջակերտաւորումները մեր կողմէ են) խորհրդակցութիւններ կատարել Քոնկրէսին հետ...»:

Այս տողերը կարդալէ յետոյ, խորհրդածելու պահանջքը զգացինք: Մ. Նահանգներ, ամենէն աւելի՝ հայերու արտագաղթին հետ շահագրգռուող պետութիւնը կը կազմէ: Եւ, զանոնք կ'ընդունի սիրայօժար: Մինչեւ իսկ անոնց ապրուստը կ'ապահովէ կիսաթօշակ յատկացնելով մինչեւ... հինգ տարի: Բայց, զարմանալին, ան չընդունիր ա՛յն հայերը, որոնք օրինակ. Ֆրանսայէն, Արժանթինէն, Պրազիլէն եւ այլ երկիրներէ մեկնիլ եւ Միացեալ Նահանգներ հաստատուիլ ուզեն: Միայն ու միայն, Միջին Արեւելքէն, (նուազ հաւանականութեամբ) բայց մանաւանդ Հայաստանէն: Այո՛, Հայաստանէն, եւ... իբրեւ ապաստանեալներ:

Հալածանքներ, սպանդներ, պատերազմներ, եւ պաղ ու տաք տեսած մեզ հայերուս համար, (դեռ՝ աշխարհացրիւ կարօտաբաղձներ կը շարունակեն Հայրենիք երազել եւ հո՛ն, արդէն իսկ գոյութեան կոչուած մայր հողի վրայ ապրիլ) առնուազն զարմանալի կը թուի –չըսելու համար այպանելի – երեսուն եւ աւելի տարիներ բոլորելէ յետոյ, ատենին ներգաղթող հայութեան արտագաղթելու ձեռնարկելը, այլ մանաւա՛նդ՝ «իբրեւ ապաստանեալներ» Մ. Նահանգներ ընդունուելու նուաստացուցիչ հանդուրժողութիւնը: Իսկ միւս կողմէ, Մ. Նահանգներու Արտաքին Գործոց նախարարութեան աճապարանքը կուգայ եւս առաւել խորացնելու մեր զգացած ցաւը, երբ Ռէկընին կը թելադրէ «շուտափոյթ» խորհրդակցութիւններ կատարել Քոնկրէսին հետ, որպէսզի վաւերացուի Հայաստանէն արտագաղթողներու ծրագիրը: Վաւերացում՝ որ մեր տարագրութեան տարիները կը յիշեցնեն, երբ տասնեակ հազարաւոր հայ որբեր «մարդասիրական» զգացումներէ թելադրուած, Մ. Նահանգներ տարուեցան, փոխանակ զանոնք նորաստեղծ Հայրենիք առաջնորդելու եւ անոնց պարէն եւ ապաւէն ապահովելու:

Ո՛չ: Այս հարցին մէջ զոնէ, ա՛յսօր, ոչ այնքան խոցելի է Մ. Նահանգներու որդեգրած ոչ-հայանպաստ գործունէութիւնը, որքան՝ Հայրենիքէն *հեռացողներուն ընթացքը, եւ հանդուրժողութիւնը՝ ապաստանեալներ կոչուելու: Ի՞նչ է* պատահած Հայրենիքին: Երկրաշա՞րժ տեղի է ունեցած եւ երկիրը ամբողջովին հիմնայատա՞կ է եղած, թէ՝ աննկարագրելի սով մը տիրել է սկսած: Եթէ այդ հիմնական ու զարհուրելի պատուհասումները չկան, ի՞նչն է պատճառը որ խուճապահար՝ հայրենաթողի վարկաբեկիչ կնիքը կրելու կը դիմեն տասնեակ հազարաւոր հայեր ու կը մեկնին օտար հորիզոններ, անվերադարձ ճանապարհի մը զոհերն ըլլալով:

Այստեղ կայ հոգեբանական երեւոյթ մը: Թէ՝ մեկնողները, ոմանց կողմէ կ'ընդունուին փրկուածներ: Եթէ թուրքը տասը հայ ջարդէ, չենք վարանիր ըսելու թէ «ցեղասպանութիւնն տեղի կ'ունենայ քսաներորդ դարուն»: Իսկ մէկ ուրիշ կերպ ցեղասպանութիւն չէ՞ արտագաղթողներուն զօրավիգ կեցողներուն ընթացքը: Թող Մ. Նահանգներ իր դռները գոցէ Հայաստանէն արտագաղթողներուն, եւ արդէն կէսէն աւելին իր տեղւոյն վրայ քամուած կը մնայ:

Այլ հարց թէ՝ Հայաստանի Պետական Իշխանութիւններուն եւս կը վիճակի, -գուցէ, անճիշդ եւ անհատի ազատութեան բռնաբարում յորջորջուի- կարելի չափով դժուարացնել – քանի որ անկարելի է արգիլել, ըստ՝ Միջազգային մարդկային իրաւանց կանոնագրութեանց – երկարաձգել եւ յոգնեցնել արտագաղթելու դիմողները, որոնց իսկական յանցաւորները ընտանիքի մեծե՛րն են, – անոնք որ արտաշխարհէն եկած են –եւ իրենց հետ կը քշեն հայրենի հողի վրայ աշխարհ եկած իրենց զաւակներն ու թոռները: Այս վերջիննե՛րն են որ ամենէն աւելի կը տառապին օտարութեան մէջ ու նշաւակ կը դառնան արկածախնդրութիւններու *եւ բարոյական մոլորանքներու: Այստեղ այլեւս աւելորդ կը գտնենք կրկնելու թէ* Հայաստանէն հեռացող մէ՛կ մի ընտանիք մարդկային հսկայ կորուստ է մեզ համար, եւ չենք գիտեր թէ անոնք իրենց հետ ի՛նչ հաճոյքներ կը տանին, որոնք պիտի ուրիշներու ծառայեն:

Գուցէ ըսած ենք ուրիշ առիթով, մեզ համար պերճանք է խորհիլ. «ով կ'ուզէ մեկնի Հայրենիքէն: Հայրենիքը առանց անոնց ալ կա՛յ ու կը մնայ:» Մտահան ընելու չէ թէ մեզ համար առաջնահերթ մեր քանակական աճը:

Հայկական Մատենադարանը կը թողունք յաջորդ թիւին

ՍԻԼՎԱ ԿԱՊՈՒՏԻԿԵԱՆԻ ԼՈՒՍԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

«Լա Ռեփուպլիքա»յի Հարցազրոյցին Առթիւ

Յարգելի Խմբագիր,

Յենուելով իտալական «Ռեփուպլիքա» թերթին տուած իմ հեռախօսային խօսքի վրայ, սոյն թուի Մարտի 18ին «Ամերիկայի Ձայն» ռադիոկայանի հայկական բաժանմունքը հաղորդեց որ ես իբր կողմնակից եմ Ղարաբաղի հարցի լուծման բարենորոգչական տարբերակին եւ պատրաստ եմ այդ ծրագրի տակ դնելու իմ ստորագրութիւնը: Այդ կապակցութեամբ հարկ եմ համարում յայտնել հետեւեալը. «Ռեփուպլիքա»յի թղթակցուհի այն հարցին՝ թէ Ղարաբաղի վերաբերեալ ի՞նչ կարծիքի է Մ. Կորպաչովը, ես պատասխանեցի, որ մեր զրոյցի ժամանակ նա առաջարկում էր տնտեսական եւ մշակութային լայն տարողութեան բարեփոխութիւններ՝ ընդհուպ մինչեւ Երեւանի հեռուստատեսային հաղորդումները փոխանցող կայանի տեղադրում եւայլն: Ըստ երեւոյթին հեռախօսային վատ լսողութեան հետեւանքով թղթակցուհին գլխաւոր քարտուղար Կորպաչովի խօսքերը վերագրել է ինձ, որը եւ տեղի է տուել վերոյիշեալ թիւրիմացութեանը:

Լեռնային Ղարաբաղի Ինքնավար Մարզի բախտի տնօրինումը իրենց իսկ՝ ղարաբաղցիների գործն է, եւ մեզանից ոչ ոք իրաւասու չէ խօսելու իրենց փոխարէն:

Պիտի խնդրէի Սփիւռքի թերթերին սոյն բացատրութիւնը արտատպել:

20-3-88թ. - Երեւան

ՍԻԼՎԱ ԿԱՊՈՒՏԻԿԵԱՆ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ...

(ՇԱՐ. 13–ՐԴ ԷՋԷՆ)

միութեան ու զօրութեան նշան– վայելուչ հագուստներով ու ժեսթերով, խաղաղութեամբ, կարգապահութեամբ եւ գիտակցութեան բարձր ոգիով ծաղկեփունջեր կը զետեղէին, հանդիսաւոր կերպով, յուշարձանին առջեւ, վառող կրակին չուրջ։

Տեսարանները ինքնըստինքեան պերճախօս փաստեր էին հայ ժողովուրդին ազնուական ու վեհ ոգին հակասական կերպով թուրքին վատութեան եւ բարբարոսութեան դէմ ու յանդիման բերող։ Առաւել բացատրութեան պէտք չկար։

Ցուզումով եւ ցասումով համակուած լսարանի մը առջեւ էր որ Սրբազան Առաջնորդը խօսք առաւ։ Բանախօսը խօսեցաւ ջերմեռանդութեամբ եւ յստակ փաստարկութեամբ Հայ Դատի արժանաւոր փաստաբանի մը պէս, բացատրեց իսկական պատմագէտի մը պէս աշխարհապատմական զօրաւոր տուեալներով, մերկացուց թուրքին վատ նպատակները դիմակազերծեց անոր ճիւղային խառնուածքը, եւ գազանային բնազդը, ստորին կեղծաւորութիւնն ու վատութիւնը։ Ընդվզեցաւ, պոռըթկաց, սակայն միշտ պահեց նկատելի բարձրութիւն։ Սրբազանը ի յայտ եկաւ իբր խիզախ եւ կարող քաղաքագէտ։ Իր ճոխ բառամթերքը, պատշած պատկերները, վայելուչ եւ աշխոյժ ոճը պերճախօս եւ բոցավառ խօսքերը գասախօսութեան մթնոլորտը վերածեցին ժողովրդական միթինգի։

Սրբազանը խրոխտ ու վեհ էր, հպարտ իր հայութեամբ, եւ կրցաւ թափանցել սրտերու խորը, սակայն –հեռու ամբոխավարութենէ– պահեց չըսուտակ, չափաւոր եւ հաւասարակշռուած դիրք։ Դասախօսութիւնը փակեց անայլայլ եւ բարոյական մեծ քաջութեամբ յայտարարելով թէ «...Թուրք ոճրագործները պիտի ստանան իրենց արդար պատիժները», եւ թէ ինք կը հաւատայ որ «...Միակ Սովետ Պետութեան բարեկամութեամբ եւ անոր կողքին մնալով է որ հայ ժողովուրդը կրնայ գտնել ապահովութիւն, խաղաղութիւն եւ բարգաւաճութիւն...»։

Ներկաները մեկնեցան իրենց հետ տանելով առողջ լաւատեսութեան, ազգային հպարտութեան եւ հայրենասիրական պարտականութեան վրայ միշտ արթուն մնալու խառն զգացումները։

Հ.Մ.Մ. ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ԾՆՈՒՆԴԸ

(ՇԱՐ. 14–ՐԴ ԷՋԷՆ)

մէջ նաեւ Ան կը նետէ այսօր իր արմատները։ Ս.Դ.Հ.Կ.ի փառահեղ 100 Ամեակին, աւելի ճշգրիտ խօսքերով՝ Դեկտեմբեր 1ին, Շարժում Մշակութային Միութեան կեդրոնին մէջ Ձնաւ Հ.Մ.Մ. Ուրուկոա Այրէս մասնաճիւղը, շնորհիւ Լոնտոնահայ Ազգային Պրն. Միհրան Աւագեանի էչխանական եւ չարունակական նուիրատուութիւններուն։ Այսպէս իրականացաւ հին եւ թանկագին երազի մը սկզբնական հանգրուանը։

Հ.Մ.Մ. Պուէնոս Այրէս կազմից վարչութիւն մը հետեւեալ ձեւով։

*Պրն. Պօղոս Մարգարեան, **Ատենապետ**; Պր. Ռիֆարտօ Էրցէնեան, **Փոխ Ատենապետ**; Պրն. Ալպէրթօ Տէմիրճեան, **Գանձապահ**; Տ/թ. Էտուարտօ Տանթէ Ասիլեան, **Քարտուղար**; Պրներ. Ռուբէն Զօհաբլեան, Սերխիօ Մուշեան, Սերխիօ Տօսթուրեան եւ Գլաուտիօ Կակոսեան, **Անդամ. Մարզական համակարգիչ**։*

Նորափթիթ վարչութեան անդրանիկ ձեռնարկը եղաւ կատարեալ յաղողութիւն մը, որ երկար ատեն տպաւորուած պիտի մնայ մեր յիշողութեան մէջ։

Ընթացիկ ամսուան 1, 2 եւ 3ին Մոնթէվիտէօ – Ուրուկոայի մէջ տեղի ունեցան Հ.Մ.Մ.ի Հարաւ ամերիկեան մասնաճիւղերու Ա. Ողիմպիական խաղերը, հովանաւորութեամբ՝ Պրն. Միհրան Աւագեանի։ Աննախընթաց եւ հոյակապ ձեռնարկ մըն էին որոնք արժանացան բարձր գնահատանքի եւ բացառիկ ընդունելութեան։ Հարաւ Ամերիկայի հայ գաղութի զանազան կողմերէն եկած մարզասէր հայերը հիացումով հետեւեցան փուլպոլի հանդիպումներուն –առանց նսեմացնելու փինկ–փոնկ, վոլէյ, պասքէթ, ճատրակ, նարտի եւ այլ մրցումներուն վարկը– եւ գոյացուցին այն տիրապետող կարծիքը թէ Հ.Մ.Մ.ը մեծ ապագայ մը խոստանայ, եւ ինչո՞ւ ոչ, քանի անոր զեկավարներն ու անդամները չեր մօրէն կը հաւատան թէ կարելի է մարմնամարզական գործունէութեան ընդմէջէն ծառայել Հայ Ազգին։

Եզրափակելու համար Ֆութպոլի հանդիպումները վերջացան հետեւեալ կերպով։

Ուրուկուայ – Պրազիլ 3–1
Արժանթին – Պրազիլ 3–2
Արժանթին – Ուրուկուայ 1–1

Ուրեմն՝ Ուրուկուայ հանդիսացաւ Ախոյեանը, Արժանթին՝ երկրորդ, եւ Պրազիլ 3րդ։

Կը չնորհաւորենք Հ.Մ.Մ.ը եւ կը մաղթենք նորանոր յաջողութիւններ։

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ցառաջիկայ Մայիս 10ին, ժամը 21ին, Հայ Մարմնամարզական Միութիւնը գումիթէ պիտի ներկայացնէ իր նորակազմ վարչութիւնը, Շարժում Մշակութային Միութեան կեդրոնին մէջ, Մալապիա 1287, Պուէնոս Այրէս։

ԽԱՉԲԱՌԹԻ 21

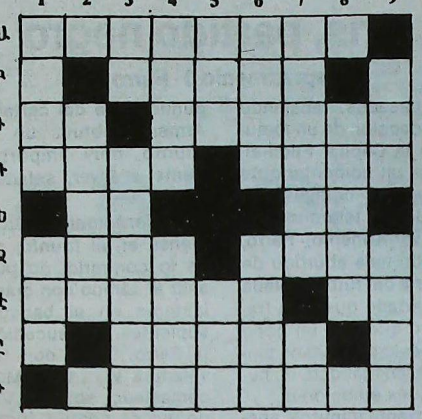

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

Ա.– Աստիճան
Բ.– Ծայր
Գ.– Զաստուած մը – Թշնամի
Դ.– Սանտալի տեսակ – ազնիւ
Ե.– Տարածութեան չափ – 5001
Զ.– Հակ՝ եւ տառ մը կցելով՝ անկախ – աւիւն
Է.– Հտպիտ (վերջին ու գիրը աւելորդ) հակ.՝ – ծուցական
Ը.– Պոչը կտրուած՝ լաւատեղեակ
Թ.– Կասկածամիտ

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1.– Պայքար – մէկը
2.– Գրդ գիրը փոխելով եւ գիր մը աւելցնելով՝ Գաղթող մեծ թռչուն
3.– Հակ՝ եկուր – Ս. Գիրքէն մարգարէ մը
4.– Զհասունցած խաղող – Թիւ մը
5.– Հակ՝ կաթի երես – Գին
6.– Հակ՝ Ամրոց – Հակ՝ խակ խաղող
7.– Վերջին գիրը հանելով՝ եւ հակառակէն՝ գործունէութիւն – Անգլուխ՝ ծեծ
8.– Պարսկաստան (վերջին գիրը կրկնելով)
9.– Հակ՝ իճի պատկանող – (Առաջին տառը սխալով) գողութիւն կամ ոճիր գործողներուն վերջաւորութիւնը։

ԼՈՒԾՈՒՄ ԹԻՒ 20 ԽԱՉԲԱՌԻ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

Ա.– Մատանիս
Բ.– Ճանճ – Կին (մ)
Գ.– եր – Հազ – ա ի
Դ.– Միկա (միակ) – Լերջ (ջրել)
Զ.– Բարա (արար) – կախդ (դիակ
Է.– Ա.լ – արի – ի է
Ը.– Նինա – Դնիպ (պինդ)
Թ.– Միականի

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1.– Ձեմարան
2.– Մարի – Ալիմ (Միլաւեօ)
3.– Ան – կեր – Նի
4.– Տճհա (տհաճ) – ա ա ա ա
6.– Ն կ գ լ – Կիդա (ր)
7.– Ին – Նւա – ան
8.– Սնար – ի ի ի ի
9.– Միջադէպ

ՓՐՈՖ. ՄԱՐԹԱ Մ. ՓՈՓՃԻ ԿԸ ԽՕՍԻ...

(ՇԱՐ. 14–ՐԴ ԷՋԷՆ)

լատրեցին մեզի հետեւիլ, դարերու ընդմէջէն, անցեալի մը զոր շօշափեցինք կենդանի եւ տպաւորիչ մարմնի մը պէս Գեղարդի այս շլացուցիչ բարանճաւային վանքը, զոր էջմիածնի Սուրբ Պատարագը բերաւ եւ դրաւ ներկային մէջ։ Ս. Պատարագ կամ կրօնական արարողութիւն մը որ կը յայտնէ Քրիստոնէական հաւատքի մշտատեւումը, հակառակ դարերու գործօններու եւ ալեբներու որոնք փորձեցին զայն ֆանդել։

Հայ մշակոյթի ներկան տեսանք երաժշտութեան մէջ, ըլլայ Օփերայի առաջին ներկայացումին, կամ գործիական փորձերու– որուն ներկայ գտնուեցանք, կամ դպրոցի աղջկանց հարազատ եւ հոյակապ երգչախումբին ընդմէջէն նկարչութեան եւ գանդակագործութեան մէջ, որոնք ցոյց կու տան կենդանի Հայաստան մը, իր անցեալը գնահատող եւ պահպանող, անցեալ մը որուն մէջ չ'անշարժանար, այլ ուրկէ կը մեկնի եւ կը ծրագրէ։

Ներկայի եւ անցեալի այս «միաձուլումը» որ կը ձեւակերպէ հայութիւնը, այս հայութիւնը այսօր յուզումով կ'ոգեկոչէ Ապրիլ 24ը, անցեալի ցաւին եւ –Ղարաբաղի այժմու վիճակէն ծայր տուած– մտահոգութեան մէջ։

Կարեւոր է յիշել, այս եւ տարբեր ճակատագրական վիճակներու առջեւ, որ ժամանակաւոր պատահականութիւններ ըլլալէ շատ անդին, մշակոյթի ճանաչումն ու սփոումը, լեզուի պահպանումը ու պատմութեան գնահատումը հանդիսացած են, եւ պիտի հանդիսանան հայապահպանման լաւագոյն ձեւերը եւ հայանպաստը համաշխարհային մշակոյթին բերող»։

Deportivas

Armenio - Ferro: tarde gris, partido negro

Dep. Armenio 0 - Ferro 0

Días pasados, trabajando en la redacción de un matutino de la Capital Federal, escuché un comentario de uno de mis colegas. El, hablando por teléfono dijo: "Voy a ver Armenio - Ferro, el partido más aburrido de la historia del fútbol". Nada más acertado que esta frase, claro que con un poco de exageración. Pero no tanto, pues, en realidad, no hubo grandes emociones.

En noventa minutos, apenas fue Ferro quien creó algunas oportunidades; Armenio ni siquiera unas pocas. Con el transcurso del tiempo fue evidente la intención de ambos, que al no arriesgar se conformaban con el empate.

Así pasó el encuentro frente a Ferro, que pese a haber hecho mayores méritos, se retiró satisfecho, y un Armenio que nunca se preocupó por el espectáculo.

Quedan varias cosas para analizar. Indudablemente, así se hace imposible seguir. La situación exige cambios, Armenio ya no es el de la primera rueda. Este equipo no sabe como ganar, siempre apuesta a la igualdad. Claro ejemplo de esto es que, en toda la segunda parte del certamen, Armenio obtuvo un sólo triunfo muy importante frente a River, solamente uno.

Evidentemente ya no piensa en el triunfo, pues de lo contrario, no puede salir al campo con más delanteros en el banco de suplentes. Eso sucedió ante Ferro. Contó con cinco volantes y con un Maciel demasiado solitario. Luego, no sé porque, ingresaron Wensell y Oudoukian, éste cuando faltaba un minuto.

En fin, se escapó otra posibilidad, la más simple para llevarse los dos puntos, porque quizás Ferro era el rival más fácil de aquí en adelante.

Faltan cinco jornadas, todas difíciles. Por eso hay una duda ¿conocerá Armenio, nuevamente en el torneo, el sabor de una victoria?. Para lograrlo debe luchar, pero jugando buen fútbol. Ese mismo que Armenio muchas veces supo desplegar en el pasado. Pues aquí hay algo seguro: el plantel está capacitado para hacerlo. Ellos ya lo han demostrado, y ahora tienen la palabra.

Daniel R. Der Avedissian

COCINA



Budin verde de arroz

INGREDIENTES:

1 taza de arroz hervido - 1 taza de queso rallado - 50 gramos de manteca - 2 cucharadas de cebolla picada fina - 1 taza de perejil picado - sal y pimienta a gusto - 3 huevos - salsa bechamel en cantidad necesaria.

PREPARACION:

Mezclar el arroz con el queso rallado, la manteca, la cebolla, el perejil. Condimentar con sal y pimienta, incorporarle las tres yemas y luego, en forma envolvente, las claras batidas a nieve. Poner la preparación en una budinera enmantecada y cocinarla en horno moderado, alrededor de 25 minutos.

Servir rociándola con salsa bechamel.

Isabel Tchalian

ՖԷԼԷՖԻԼ

(Թաամիլէ)

200 կրամ սիսեռ
300 կրամ կեղուած փուլ (ֆէվ)
3 հատ խոշոր սոխ
2 գլուխ սխտոր
1 ճիւղ քրաֆթ (սէլըրի) կամ կիչ կապ քրզպարա
1 թէյի դդալ քարպոնաթ
1 լիտր տապկոցի ձէթ
Աղ եւ ֆէլէֆիլի համար մասնաւոր խառնուած համեմ (պահարաթ)

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

Փուլերը եւ սիսեռները մաքրել, լուալ, մէկ օր առաջ պաղ եւ առատ ջուրով երկուքը միասին մէկ կաթսայի մէջ թրջել։

Յաջորդ օրը քամոցի մէջ պարպել, զարձեալ պաղ ջուրով լուալ եւ քիւվէթի մէջ դնել։

Սոխերը եւ սխտորները կիզուցել, քրաֆին հետ սիսեռներուն եւ փուլերուն վրայ դնել։ Յետոյ բոլորը միասին միսի մէքենային բարակ չափէն անցընել։ Վրան քիչ մը աղ եւ քիչ մը ֆէլէֆիլի համեմ եւ 1 ապուրի դդալ քարպոնաթ ափեցնելով խառնել։ 10 վայրկեան հանգչեցնելէ ետք, ֆէլէֆիլի յատուկ դգալին մէջ լեցնել եւ տաք ձէթի մէջ իջեցնելով տապկել։ Երկու կողմերն ալ կարմրելէ վերջ ժաթի մը մէջ քաշել ու սեղան դրկել։

Հետը տալ, եղունգի մեծութեամբ կտրուած լոլիկ, անանուխի եւ ազատքեղի տերեւներ, «ժիւլիէն» կտրուած հացարի տերեւ եւ թահինով պատրաստուած «թարաթուր»։

Buen desempeño de Gustavo Der Ohanessian

El domingo 24 de abril, se disputó la tercera fecha del Campeonato TC. 2000 en el Autódromo de la ciudad de Buenos Aires.

Desde los primeros entramientos del viernes, Gustavo Der Ohanessian estuvo integrando el grupo de punta.

El domingo, en carrera, desde el noveno lugar que había obtenido en clasificación y tras una buena largada, fue superando a varias máquinas hasta ubicarse sexto en el compacto pelotón de punta.

Gustavo se mantuvo en esa posición durante la mayor parte de la carrera luchando con Tito Bessone, pero hacia el final, las cubiertas de su Renault Fuego perdieron adherencia y Bessone lo pasó.

La carrera fue ganada por Cocho López, seguido por Traverso y Oltra, todos con Renault Fuego, modelo que esta demostrando superioridad respecto de las cupés Sierra.

Gustavo Der Ohanessian arribó en un muy meritorio séptimo lugar, porque luchó toda la carrera con los equipos oficiales de cada marca siendo el equipo de Gustavo, que trabaja muy bien, uno particular.

Creemos que si la colectividad brindara apoyo a Gustavo seguramente él, con todas las dotes que posee, podría luchar con mayores posibilidades por el Campeonato.

Juan Pablo Gechidjian

ԽՕՍԵՑԵԱԼՔ ԴԱՆԻԷԼ ՎԱՆԷՍՔԷՀԵԱՆ ԵՒ ՄԱՐԻԼՈՒՍ ՀՈՐԻԿԵԱՆ

Ուրակապը տօնուեցաւ ճոխ հանդիսութեամբ մը որ տեղի ունեցաւ Աւազ Շարաթ, 2 Ապրիլ (Շրագալոյցի) երեկոյեան, Հոգեկանիներու տան մէջ։

Ը՛նդհատարերնք Ընկ. եւ Ընկերուհի Արտաչէս եւ Մարթիրուհի Վանէսքէհեան (Դանիէլի ծնողքը), եւ ժրաջան Ընկերուհի Իզապէլ Ջալեան (Հանգց. Ընկ. Հայկազունի Ապրի Տիկինը, եւ Դանիէլի Մեծ Մայրը), ինչպէս նաեւ Ռուբէն եւ Լուսի Հորիկեաններ եւ Տիկ. Տիգրանուհի Պալասանեան-Հորիկեան (Հանգց. Ընկ. Վարդիվառի Ապրի Տիկինը եւ Մարիլուսի Մեծ Մայրը)։

«ՍԱՐՏԱՐԱԳԱՏ»

EL PROFESIONAL LOS RECETA BARTAMIAN LOS DISEÑA SU HIJO LOS PREFIERE

LINEA PIE/RECTOR DE ORTOPEDIA BARTAMIAN



ARTICULOS DE ORTOPEDIA EN GENERAL

Descuentos desde el 30% a Obras Sociales. Consulte con su Obra Social sobre otros beneficios.

ORTOPEDIA DE Bartamian

Av. Belgrano 1699 Tel. 45-5213 Bs. As.
Av. 7 N° 1134 Tel. 3-4935 La Plata

COCINA ORIENTAL

Especialidades Armenias

Sra. Valentina
Tel. 791-2349

-Trabajos sobre pedidos-

La Escribanía Balassanian *comunica su nueva característica telefónica:*
322-2768

Dr. Arturo Balassanian

Escribano

Florida 716 2° Piso - Of. "K"
Radio llamada: 311-0056 312-6383
Código: *3136*

Periódico Armenio "SARDARABAD" de la ASOCIACION CULTURAL TEKEYAN

Redacción y Administración
Cnel. Niceto Vega 4779
1414 - CAPITAL FEDERAL
T.E.: 771 2520
Horario de atención: *Lun. a Vier. de 10.00 a 19.00 hs.*

Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 78.836
Director M.HRAN SARAFIAN

Corresponsalía, receptoría de avisos y suscripciones en
BRASIL
Sr. Hrair Chahinian
Av. Coxingui 191 Ap. 84
Cep. 00579 - San Pablo
T.E.: 813-6731

URUGUAY
Dr. Pedro Tanielian
Benito Blanco 675 Ap. 201
T.E.: 70-3114 Montevideo